(Bu sabah gelen haberler 5 nci sayfamızdadır)

HALKIN GÖZÜ
HALKIN KULAĞI
HALKIN DİLİ

Son Posta

Sene 13 — No. 4321 | Yazı işleri telefonu: 20203 | SALI 18 AĞUSTOS 1942 | İdare işleri telefonu: 20203 | Fiatı 5 kuruş

Almanlara göre:

Don büyük dirseğinde düşman mağlûb edildi

Don havzası şimdi tamamen Almanların elinde

Viazma ve Rjevde bütün Sovyet taarruzları püskürtüldü

Berlin 17 (A.A.) — Alman orduları başkomutanlığının tebliği:

Kıt'alarımız aşağı Kuban cenubunda ve Kafkas silsilesinin şimal batı kısmında başarı ile yap tıkları taarruzlar sırasında ileri hareketlerine devam etmişler dir.

Karadeniz kıyılarında hava akınları esnasında düşmana men sub üç kıyı gemisi batırılmış ve büyük bir taşıt gemisi ağır hasara uğratılmıştır.

Düşman Don büyük dirseği şimal doğu dönemecinde tamamile mağlûb edilmiş ve kıt'alarımız her tarafta nehir kıyılarına ulaş

(Devamı 5 inci sayfada)

Ruslara göre:

Krasnodar da Alman taarruzu tardedildi

100 tanklı bir teşkil tuzağa düşürülmüş

Londra 17 (A.A.) — Moskova da neşredilen Sovyet gece yarısı tebliği:

Dün, gündüzün kuvvetlerimiz düşmanla, Stalingrad, Klesckaya, şimali Kafkasya ve Mineralvodi kesimlerinde çarpışmıştır.

Maikop'u tahliye eden Ruslar kuvvetleri tamamile tahrib etmişler ve teçhizatı geri götürmüşlerdir. Al-

(Devamı 5 inci sayfada)

Müttefikler 490 bin ton gemi kaybettiler

Bir hafta zarfında Almanlar ve Japonlar bu kadar gemi batırdıklarını bildiriyorlar. Alman hususi tebliğine göre yeniden batırılan gemiler

Berlin 17 (A.A.) — Alman radyosu geçen hafta şimali Afrika cephesinde 52 İngiliz tayyaresinin tahrib edildiğini bildirmektedir. Alman hava - deniz

(Devamı 5 inci sayfada)

MOLTKENİN MEKTUBLARI

Üçüncü mektub yarınki sayımızda çıkacaktır.

Stalin

Çörçil

Moskovada Çörçil ile Stalin arasında yapılan görüşmeler

Resmî tebliğde esaslı kararlar alındığı bildiriliyor

Müzakerelerde, Ruzveltin mümessili, İngiltere genel kurmaybaşkanı, general Vavel ve Amerikan generalleri de bulunular

Sovyet Rusyanın mümessili olarak görüşmelere Molotofla mareşal Voroşilof iştirak ettiler

Londra 17 (Radyo) — Çörçil ve Stalinin Moskovaya bir görüşme yaptıkları resmen bildirilmektedir. görüşmeler Çarşamba gününden Cumartesine kadar devam etmiştir. Görüşmelere İngiltere tarafından Çörçıl, imparatorluk genel kurmay umum başkanı General Alen Brooke, imparatorluk Uzakşark kuvvetleri başkumandanı General Wavel, Yakınşark müttefik hava kuvvetleri kumandanı Mareşal Tedder, İngiltere hariciye nezareti daimî müsteşar muavini Sir Alexander Cadogan ve İngilterenin Moskova büyük elçisi Sir Clark Kehr iştirak etmişlerdir. Sovyetler tarafından ise Stalin,

(Devamı 5 inci sayfada)

Çörçil Moskovada beyanatta bulunarak dedi ki:

"Beşeriyete tahakküm etmek istiyenleri ezeceğiz,,

Londra 17 (Radyo) — Başvekil Çörçil, Moskovada verdiği demeçte, ezcümle şunları söylemiştir:

— Önümüze çıkan zorluklar ne olursa olsun, Hitlerizme karşı mücadelemizi devama azmetmiş bulunuyoruz.

(Devamı 5 inci sayfada)

Askerî vaziyet

Almanların Kafkaslarda bundan sonra takib edecekleri plân ne olabilir?

Yazan: Emekli General K. D.

Harekât sahasını gösterir harita

1 — Şark cephesi hareketlerinde son 24 saat zarfında bir gün evvelki durumu değiştirebilecek yeni stratejik gelişmeler olmamıştır. Yalnız, Sovyetler

(Devamı 6 ncı sayfada)

Dr. Fikri Tüzerin cenazesi kaldırıldı

Cenaze töreninde Millî Şefte hazır bulundular

Ankara 17 (A.A.) — Anî ölümü her tarafta derin bir teessür uyandıran Dahiliye Vekili Erzurum meb'usu rahmetli Dr. Fikri Tüzerin cenazesi; dün saat 7 de erasimle kaldırılarak Asrî Mezarlığa defnedilmiştir.

Namazı 16.30 da kalabalık bir halk kütlesinin ve merasim de hazır bulunanların iştirakile kılındıktan sonra tabutu top arabasına konulmuş ve cenaze alayı saat 17 de Hacıbayramdan hareket etmiştir. Alayın en önünde bir süvari müfrezesi gidiyor ve onu piyade, jandarma kıt'alarile matem marşı çalan askerî bando takib ediyordu.

(Devamı 5 inci sayfada)

Menemencioğlunu tebrik eden Hariciye Nazırları

Eden, Ribbentrop ve Hull yeni vekile telgraflar gönderdiler

Ankara 17 (A.A.) — Hariciye Vekilliğine tayini münasebetile Numan Menemencioğlu Büyük Britanya hariciye nazırı Eden, Amerika hariciye nazırı Hull, Almanya hariciye nazırı fon Ribbentroptan samimi tebrik telgrafları almış ve bilmukabele teşekkür ve tahassüslerini bildirmiştir.

Bir gün ara ile iki çocuğu çiğneyib öldüren kamyon

Balıkesir (Hususi) — Balıkesirde ayni kamyonun sebeb olduğu ölümle neticelenen iki feci kaza olmuştur:

Şoför Reşad Akbaşın idaresindeki 4421 numaralı yük kamyonu Millî Kuvvetler caddesinden geçerken yol kenarından yürümekte olan 8 yaşlarında Enver Tanlı isminde bir çocuğa çarpmış ve tekerlekler altına alarak muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmasına se-

(Devamı 5 inci sayfada)

Şeker satışları bu sabahtan itibaren serbest bırakıldı

Başvekâletin bir tebliği üzerine şeker fiatlarına 15 kuruş zam yapılmasına lüzum görülmüş ve alınan tertibatın tamamlanması için şeker satışları durdurulmuştu. Şeker beyannameleri bu akşam alâkadarlara teslim edilmiştir. Bundan dolayı şeker satışları yeni fiatlar üzerinden bu sabahtan itibaren serbest bırakılmış bulunmaktadır.

Bulmacalarımız

Dün neşrettiğimiz bulmacamızla 13 üncü seri bulmacalarımız nihayete ermiş oldu.

Bu seriye aid bulmacaları halletmiş olan okuyucularımızın bunları sürat le göndermelerini rica ederiz. 14 üncü seri bulmacalarımızı bugünden itibaren neşrediyoruz.

Yeni Dahiliye Vekilimiz

Receb Peker Dahiliye Vekilliğine getirildi

Bundan evvel muhtelif vekâletlerde ve Parti Genel Sekreterliğinde bulunan kıymetli devlet adamımız, dün yeni vazifesine başladı

Ankara 17 (A.A.) — Dr. Fikri Tüzerin vefatile inhilâl eden Dahiliye Vekilliğine Kütahya meb'usu Receb Peker tayin edilmiş ve keyfiyet yüksek tasdika iktiran etmiştir.

Receb Peker

Yeni Dahiliye Vekilimiz Receb Peker, inkılâbın ve Partinin ön safında çalışmış güzide bir vatan çocuğu olduğu kadar idarecilikte de temayüz etmiş, bulunduğu vazifelerde de daima liyakati, tecrübesi ve tam bir devlet adamı vasıflarile nazarı dikkati çekmiştir. Receb Pekerin tarihî vazifesi Ebedi Şef Atatürk Büyük Millet Meclisi Reisi olduğu sıralarda başlar. Receb Peker, bu sıralarda Meclis başkâtibi bulu-

(Devamı 5 inci sayfada)

Recep Peker

Yeni bir memleket derdi

Fazıl Ahmedin ortaya attığı mesele: "Kumar bir salgın haline geldi,,

Orhan Seyfinin fikri: "En fena şey cemiyetimizin kumar hakkındaki ahlâki telâkkisinin gevşemiye yüz tutmasıdır,, diyor

Her çeşid kumar ve bilhassa poker zengin tabaka arasında son zamanlarda bir salgın halini almıştır. Memleketin millî menfaatlerini ve millî ahlâkı tehdid eden bu nâhoş iptilâ, her moda gibi, zengin halktan, daha fakir tabakalara doğru sirayet tehlikesi göstermektedir.

Orhan Seyfi Orhon

Fazıl Ahmed Aykaç

Nitekim, değerli muharrir ve meb'us Fazıl Ahmed Aykaç da dünkü «Vakit» refikimizde yazdığı bir makalede bu mevzua temas ediyor ve hâdiseyi milli bir dava olarak ortaya ko-

(Devamı 4/1 de)

Ticaret vekili dün ticaret müdürlüğünde yapılan toplantıda bulundu

Gümrüklerde bekliyen yüzlerce kalem eşyanın çıkarılmasına başlanıldı, bu suretle piyasada canlılık temin edilecek

Dün Ticaret Odası tarafından Vekil şerefine verilen ziyafetten bir intıba

Birkaç gündenberi şehrimizde bulunan ve Vekâlete bağlı müesselerde esaslı tetkikler yapan Ticaret Vekili Dr. Behçet Uz, dün öğleden evvel Mıntaka Ticaret Müdürlüğüne gelmiştir. Burada yapılan toplantıya İngiliz korporeyiş ticaret birliği mümessillerinden J. E. Fox ve kolonel Woods da iştirak etmişlerdir. Toplantıda dış ticaret dairesi reisi Süreyya Anamor da bulunmuş-

(Devamı 2 nci sayfada)

Hergün

Müteşebbis az, Sermaye çekingen, Her şeyi belediye ve Hükûmetten Bekliyoruz

Ekrem Uşaklıgil

Nevruz Gündoğdu geçen yıla gelinceye kadar bir orta mektebde öğretmendi.

Bir gazetede okudum:

— Maaşım yetişmedi, istifa ederek ticarete başladım, demiş.

Maarif Vekilliğimiz bir öğretmen kaybetmiş olabilir, bu kayıba karşılık ticaret hayatımızın bir müteşebbis kazanmış olduğunu görüyorum.

Nevruz Gündoğdu Karsa gitmiş, Çıldır gölünde balıkçılık yapmaya başlamış, kârlı olduğunu görmüş, şimdi malzeme tedarik etmek için İstanbula gelmiş.

Çıldır gölünde ötedenberi yapılmakta olan balık avının bugün arzettiği ehemmiyeti öğrenmiş olmayı bu seyahate borçluyuz, fakat ortada yalnız bir balık avı değil, bir de yağ meselesi var.

★

Çıldır gölünde şimdi ortalama hesabla günde 1500 kilo balık avlanmakta, tutulan balığın kilosu da 40, 50 kuruşa satılmaktadır, eğer malzeme tedarik etmek mümkün olursa, bu yolda Ticaret Vekilliğinden yardım görülürse tutulan balığın miktarı günde 3000 kiloya çıkabilir, bu kadar balık ta bütün Kars havalisini bol bol tatmin edebilir.

Yağ meselesine gelince, Karsta öyle bir yağ çıkar ki Urfa yağına üstün olmasa bile onun dengidir, bugün bile kilosu 120 kuruşa satılır, İstanbula getirtilmesi pek mümkündür.

★

Nevruz Gündoğdu galiba söylemeye vakit bulamamış, Kars havalisinde balıktan, yağdan başka İstanbul için yağ derecesinde mühim olan bir madde daha vardır ki, onu et teşkil eder.

Türkiyenin nüfusu itibarile en büyük şehri ötedenberi kasablık hayvanını Erzurum ile birlikte havalisinden getirtir.

Bu hayvanları toplar, sürü yapar, bir ay, bazan da daha fazla yürüterek Trabzona getirtir, orada da kıt kanaat besliyerek günlerce vapur bekletiriz.

Deniz yolu uzun ve zahmetlidir, çokluk fırtına ile geçer, her hayvanın ağırlığından 4, 5 kilo kaybetmesini mucib olur, hesab ile ziyan meydandadır.

Senelerce evvel galiba gene bir et sıkıntısı yahud pahalılığı münasebetile bu durum İstanbulda dikkati çekti, İstanbulun kasablık hayvanını Trabzonda keserek, orada yapılacak buzhanelerde saklıyarak, frigorifik vapurlarla buraya getirtmeyi düşündük, hesab yapıldı, bu şekilde İstanbulda et yüzde yirmi beş, otuz ucuza satılabilecekti. Mesele üzerinde duruldu, fakat fazla duruldu, o kadar fazla duruldu, ki nihayet mesele unutuldu.

Unutulan yalnız bu mudur?

Çıldır gölünün balığını Çıldır gölünün civarında oturanlara bırakalım.

Bütün dünyanın en lezzetli balıkları sularımızda bulunur, en kesif balık geçidi de İstanbul Boğazıdır. Halbuki burada balık hem az, hem de üç yüz yıl evvelki usul ile tutulur.

Bazı günler alacak müşteri bulamaz, kâfi derecede konserve fabrikamız olmadığı için tuttuğumuzu tekrar denize atarız, bazı günlerde de kilosuna üç beş lira isteriz,

Kovunu Trabzonda kesip frigorifikli vapurla İstanbula getirtmeyi düşünmüş olduğumuz gibi bir aralık modern vasıtalı balıkçı gemileri alarak İstanbulda büyük konserve fabrikaları yapmayı da düşündük.

Fakat sonra birinci teşebbüsü unuttuğumuz gibi ikinci teşebbüsü de unuttuk.

Büyük kusurumuz her şeyi belediyeden, yahud hükûmetten beklemektedir.

Müteşebbis az, sermaye daha daha, mevcud olanı da haklı haksız çekingendir.

İş hükûmet ile belediyeye düşünce bir tüccar gibi hareket edebilecek teşkillerimizin yokluğu meydana çıkıyor.

Denizbank bu yolda atılmış bir adımdı. Belki kusurluydu, belki iyi idare edilmiyordu, belki şuydu, buydu, fakat meselâ şu frigorifikli vapurda, şu balıkçılıkta, şu konservecilikte memlekete çok büyük faydalar temin edebilirdi. Vaktile ıslahı lüzumunun ilgası şeklinde yapılmış olmasına çok üzülmüştüm. Bugün, Denizyolları bilgisine, dürüstlüğüne, çalışkanlığına gerçekten inandığım ellerde bulunmasına, böyle teşebbüs imkânına malik bir müessesenin eksikliğini hissediyorum.

Ekrem Uşaklıgil

TAKVİM — Ağustos

Rumi sene 1858 Ağustos 5	18 Salı Resmi sene 1942	Arabi sene 1931 Muharrem 103

GÜNEŞ S.	GÜNEŞ D.	Şaban 5	İMSAK S.	İMSAK D.
6	16		4	20
10	08		8	15

	Öğle S.	Öğle D.	İkindi S.	İkindi D.	Akşam S.	Akşam D.	Yatsı S.	Yatsı D.
V.	13	18	17	06	20	04	21	46
E.	5	13	9	02	12	—	1	41

Resimli Makale: Molyerden nasihatler

Molyer «Herkesle delilik etmek akıllılıkta yalnız kalmaktan evlâdır» diyor

Cemiyetin temposuna düşüncelerini uyduramayan akıllının bir deliden farkı var mıdır?

Şehir Haberleri

Manifatura şirketinin İstanbul satış şubesi açıldı

Merasimde Ticaret Vekili ve Vali hazır bulundular, şirket nüfus başına beşer metre kumaş verecek

Merkezi İzmirde bulunan manifatura Türk Anonim Şirketinin İstanbul satış şubesi dün saat 16 da açılmıştır. Merasimde. Ticaret Vekili Behçet Uz, İstanbul Valisi ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdar ve ticaret âlemine mensub zevat bulunmuşlardır.

Şirket, hariçten ithal edilen pamuklu ve ipekli mensucatı perakende olarak halka satmaktadır. Bu her nüfus başına beşer metre kumaş verilecek ve nüfus kâğıdlarına işaret edilecektir. Bu satışın Yerli Mallar Pazarlarınca yapılan tevziat ile alâkası olmdığından isteyenler her iki yerden de mal alabileceklerdir.

Kısmet motörü Kilyos önlerinde batt

Muhtelif ticaret maddeleri yüklü olarak limanımıza gelen Ziya Kalkavan firmasına aid 103 tonluk «Kısmet» motörü evvelki gece saat 1 sıralarında Kilyos yakınlarına muvasalat ettiği zaman Kısırkaya denilen yerde birdenbire karaya oturmuştur. Bu anî sadme neticesi muhtelif yerlerinde rahne açılan motör derhal su almağa başlamış ve kısa bir müddet sonra da batmıştır. Motörün 7 tayfası çok kayalık ve sarp olan sahile çıkamamışlar ve ancak yedekteki sandala binerek güç halle hayatlarını kurtarabilmişlerdir. Kazazede tayfalar sandalla Kilyosa çıkmışlar ve oradan keyfiyeti Mıntaka Liman Reisliğine bildirmişlerdir. Liman riyaseti kaza mahalline tahkik memurları göndermiştir. Ayrıca motörün sigortalı bulunması hasebile mahallinde bir de keşif yapılacaktır.

Ticaret Vekili dün ticaret müdürlüğünde yapılan toplantıda bulundu

(Baştarafı 1 inci sayfada)

tur. Vekil bundan sonra Ticaret O. fisinde meşgul olmuştur.

Öğleden sonra ithalâtçı ve ihracatçı birliklerinde meşgul olan Vekil bugün de bir müddet birliklerde temaslarına devam edecektir.

Diğer taraftan haber aldığımıza göre, gümrüklerde biriken eşyanın çıkarılmasına süratle devam edilmektedir. Piyasadaki canlılığı temin edecek olan bu hareket çok memnuniyet uyandırmıştır. Son bir ay zarfında Mıntaka Ticaret Müdürlüğünün müdahalesile bu şekilde çekilen eşyanın yekûnu bir hayli kabarıktır. Yüzlerce kalem eşya arasında başlıcaları şunlardır: 72 bin kilo kâğıd, 24 bin kilo adî kâğıd, 20 bin kilo matbaa kâğıdı, 12 bin kilo yazı kâğıdı, 16 bin kilo deri, 32 bin kilo pamuk mensucat, 91 bin kilo demir çivi, 12 bin kilo kumaş, 15 bin kilo dokuma çuval, 39 bin kilo çivi, 62 bin kilo ağaç çivi, 141 bin balya boş çuval ve 1177 kilo mantar eşya.

Dün, Ticaret Odası tarafından Vekil şerefine Parkotelde bir öğle yemeği ziyafeti verilmiştir.

Behçet Uz vilâyette

Ticaret Vekili Behçet Uz dün sabah Vilâyette Vali ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdarı ziyaret etmiştir.

Behçet Uz şehrimizin iaşe işleri etrafında Lûtfi Kırdarla bir müddet görüşmüştür. Bu görüşmede yeni teşkilâta aid projeler üzerinde bazı kararlar vermişlerdir.

Cadde ortasında kız kaçırmıya kalkan zorba

Feriköyünde Avukat caddesinde Ferhan sokağında 7 numaralı evde oturan 17 yaşlarında Nazife adında genç bir kız evvelki gece yanında annesi olduğu halde bir misafirlikten evlerine dönerlerken, önlerine sarhoş bir adam çıkmıştır.

Sokağın tenhalığından büsbütün cür'et alan bu adam, birdenbire Nazifenin kolundan yapışmış:

«— Benimle beraber gelecksin!» demiştir.

Bu garib tecavüz karşısında Nazife ile annesi etraftan istimdada başlamışlar, diğer taraftan bıçağını çeken zorba ile mücadeleye koyulmuşlardır.

Bu mücadele esnasında vak'a yerine yetişen mahalle bekçisi Şevket. le yoldan geçenler. ana kızın imdadına koşmuşlar bu zorbayı elindeki bıçağile bir'ikte cürmümeşhud halinde yakalamışlardır.

İsminin Hasan olduğu anlaşılan mütecaviz hakkında kanunî takibata başlanmıştır.

iki esrarlı tegayyüb hâdisesi daha oldu

Zabıta, içinde iki kişi olduğu halde bundan 15 gün evvel Kalamışa yük götürmek üzere Yenikapı sahillerinden kalkan «Tayfun» adındaki motörün akıbeti etrafında tahkikat yaparken bu defa ortaya ayni mahiyette iki yeni tegayyüb hâdisesi daha çıkmış bulunuyor.

Bu defa kayboldukları ileriye sürülenler. çift beygirli ve yulaf yüklü bir araba ile gene 3 gün evvel Fındıklıya Büyükdereden 50 teneke sadeyağ nakleden diğer bir arabadır.

Üç gündür devam eden tahkikata ve bütün araştırmalara rağmen bu iki arabanın âkıbeti etrafında en küçük bir malûmata bile tesadüf edilememiştir.

Cidden esrarlı bir mahiyet alan bu kaybolma vak'aları etrafında zabıta ehemmiyetle meşgul olmaktadır.

Üsküdar tramvaylarının belediyeye devri için kanun lâzım !

Elektrik İdaresi de masrafları artırdığından kilovat başına 2 kuruş zam icrası için tetkikler yapıyor

Üsküdar - Kadıköy halk tramvayları şirketin belediyeye devri için evvelce teşkil edilen infaz heyetinin salâhiyeti ve mevcud formaliteler kâfi görülmemiştir.

Dahiliye Vekilliği şirketin belediyeye devri için bir kanun projesi hazırlamağa karar vermiştir. Projenin esası İstanbul elektrik ve tramvay idaresi tarafından hazırlanmaktadır. Bu proje yakında tamamlanarak Dahiliye Vekilliğine gönderilecektir.

Kadıköy tramvay şirketi belediyeye devredildikten sonra bir şube müdürlüğü ile idare edilecektir. Şirketin halen vazifedar bulunan vatman ve biletçileri yerlerinde bırakılacaktır. Tramvay idaresi bu memur ve müstahdemlerin de maaşına kendi kadrosuna göre pahalılık zammı yapacak ve ayrıca gün de bir kere de parasız sıcak yemek verecektir.

Diğer taraftan, tramvay idaresi devlet demiryolları umum müdürlüğünün Romanyaya yeniden siparişte bulunduğu 200 ton bandajın 40 tonunun İstanbul tramvaylarına tahsis edilmesi için alâkadarlarla temaslarda bulunmaktadır. İdarenin Bükreşteki vazifedar memuru bu müzakerelerin neticesine kadar Romanyada kalacaktır.

Elektrik ve tramvay işletmelerine aid malzeme son zamanlarda fiatlarda fazla yükseliş gösterdiğinden bazı mallarda idarenin umumî masraflarını karşılıyamıyacak bir vaziyet göstermektedir. Elektrik idaresi bunun için elektrik fiatlarına beher kilovat için 2 kuruş zam yapılması etrafında tetkiklerde bulunulmaktadır.

Hava Kurumu Müdürü değişti

İstanbul Hava Kurumu Müdürü Yusuf Rıza Uran terfian İstanbul bölge müfettişi tayin edilmiştir. Yusuf Rıza Urandan açılan İstanbul Hava Kurumu Direktörlüğüne merkez mürakabe heyetinden Ferid Çelgin tayin edilmiştir.

Yusuf Rıza Uran müdürlükte bulunduğu 4 sene zarfında Kurum varidat membalarını teşkilâtlandırmış, büyük faaliyette bulunmuş ve İstanbul Hava Kurumunun 130 bin liralık gelirini senede 800 bin liraya kadar çıkarmak suretile kıymetli başarılarda bulunmuştur.

Müfettiş Yusuf Rıza Urana ve Hava Kurumu Müdürü Ferid Çelgin'e yeni vazifelerinde muvaffakiyetler dileriz.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Bir arkadaşımız, yazdığı yazıda bir takım mamul eşya fiatlarında görülen pahalılığın bir pahalılık havası yarattığını ve hayat pahalılığına yalnız misal olmakla kalmıyarak bu pahalılığı kışkırttığını söylüyor ve diyor ki:

«— Ne bileyim, meselâ hazırcı dükkânlarında 45-50 liraya hazır kundura satılmasını şu veya bu tedbirlerle önlemek lâzımdır. Ismarlama kundura yaptırmak istiyen adam isterse milyon ödesin, ona karışmayız. Zaten onu mostralarda teşhir etmezler.

Lâkin 50 liraya hazır kundura mostrada göründükçe birisine sattığı malın pahalılığından bahsettiniz mi size derhal:

— Ne yapayım efendim! Şimdi bir çift kundura elli liraya! cevabını veriyor ve böylece hadden aşırı pahalılığa bir meşru sebeb buluyor.»

Biz bu fikrin yüzde beş yüz doğru olduğuna inanıyoruz, ey okuyucu sen de:

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

Sabahtan Sabaha:

Devlet teşkilâtı ve Belediyeler geçen Zamanın kıymetini Bilmelidirler

Burhan Cahid

Devlet istatistiklerini bir levhada birleştirip mukayese yapmak güçtür. Meselâ on sekiz yılda memlekette kaç mekteb yapıldı, kaç şehir ve kasabaya su getirildi, kaç kilometre şose, kaç kilometre asfalt, kaç kilometre demiryolu yapıldı, endüstri bakımından memlekette kaç baca yükseldi, kaç bataklık kurutuldu, kaç nehre baraj yapıldı? Bunlar Vekâletlerin ayrı ayrı çıkardıkları yıllıklarda görülür. Fakat topyekûn bir arada gösterecek bir memleket albümü elimizde yoktur. Buna ne kadar ihtiyacımız olduğunu şu yazının mevzuunu toparladığım zaman bir daha anladım.

On sekiz yıldanberi yalnız gazete sayfalarında çıkan imar haberleri bize şunu anlatıyor: Hergün bir kasabaya su getiriliyor. Bir şose, ir asfalt işlemeye açılıyor. Bir coşkun çaya sed kuruluyor, bir fabrikaya temel atılıyor, bir ovanın sulama tesisatı tamamlanıyor, birçok köylerde mekteb açılıyor, birkaç bataklık birden kurutuluyor vesaire vesaire. Bunları on yedi on sekiz yıldanberi okuyoruz. İşitiyoruz ve görüyoruz. Sonra memleket içinde bir gezinti yapıyoruz ve hayretle şahid oluyoruz ki daha bir çok köylere mekteb açmak, bir çok sulara bend yapmak, birçok yerleri yola kavuşturmak, birçok bataklıkları kurutmak velhasıl, yapılandan çoğunu yapmak lâzımdır.

Bunu da gördükten sonra pek tabiî olarak ve esef ederek, içimiz sızlayarak mırıldanıyoruz:

— Bu memleket meğer ne bakımsızmış, ne kadar ihmal edilmiş!

Fakat esef edecek, ah, vah edecek zamanda değiliz. Bugüne kadar yaptıklarımızın yapacaklarımız yanında hiç olduğunu bilerek şu on sekiz yirmi yıllık yapıcı hamleyi yirmi otuz misli hızlandırmağa mecburuz. İnkılâbı yapan neslin asıl vazifesi eserini yaşatacak tesisleri başarmaktır. Bunun için de el emeğini, göz nurunu ve bütün maddî, manevî kıymetleri ortaya atmak gerektir. Bu arada süse, ziynete aid şeyleri ikinci plâna bırakarak daha evvel hayat şartlarını muasır cemiyet hayatına uyduracak yolları, mektebleri, fabrikaları kurmak, toprak verimini artıracak tesislerini meydana getirmek ihtiyacındayız. Hükûmet esas imar programlarını bu noktada birleştirmeli ve belediyelere, devlet teşkilâtına bu istikameti göstermelidir. Çünkü kaybedilecek zaman yoktur. Milletçe kalkınmak ve kendi ayarımızdakilerle bir hizada yürüyebilmek, yarının muhtemel mücadelelerinde kuvvetli bulunmak için böyle yapmaya mecburuz. Bahçe, park vesaire. Gerçi bir cemiyetin terbiyesi üzerinde tesirlidir, faydalıdır. Fakat daha kanalizasyonu olmayan, sokakları çamur ve toz fışkıran kasabalarda park yapmak, heykel dikmek inkılâbın hedef tuttuğu maksadı körletecek maskelerle vakit kaybetmektir. Zamanın kıymetini bilelim!

Burhan Cahid

İstanbul borsası

17/8/942 açılış - kapanış fiatları

ÇEKLER

		Açılış ve kapanış
Londra	1 Sterlin	5.22
New-York	100 Dolar	130.70
Cenevre	100 İsviçre Fr.	30.03
Madrid	100 Peçeta	12.85
Stokholm	100 İsveç Kr.	31.16
Bir altın lira		32.50
24 ayarlık bir gram küçük altın		435

Esham ve Tahvilât

İkramiyeli % 5 938	20.45
Sivas - Erzurum 2.7	19.90
% 7 941 Demiryolu	20.10

GÜREŞ MÜSAHABELERİ

Abdülhamidin Alman imparatoruna göstermek için tertib ettiği büyük güreş müsabakaları

Yazan: M. Sami Karayel

Üç yüz on hicrî senesinde Alman imparatoru, ikinci Sultan Hamidi ziyaret etmişti. Sultan Hamid, imparatoru izaz ve ikram için her türlü tertibatı almıştı. İmparator Vilhelmin seyahati tam manasile siyasî idi. Bilhassa İngiltereye karşı vaki oluyordu. Ruslar da büyük bir kuşkuya düşmüşlerdi.

İkinci Sultan Hamid, hem İngiltereye ve hem de Rusyaya karşı müvazene tesisi zımnında Almanyayı kendine bağlamış gibi görünürdü. Alman imparatoru, Kudüse kadar da gitmişti. Hıristiyanlığın merkez dünyası bulunan bu, mukaddes diyarda bir de nutuk söylemişti. İmparatorun söylediği nutuk Abdülhamidi memnun etmekle beraber biraz da şaşırtmıştı. İmparator, nutkunda hülâsaten şöyle diyordu:

«Halifei ruyu eminin ve Osmanlı imparatorluğunun yegâne müdafii olmak şerefile mübahiyim... Alman kılıcı bu varlığın dafiidir.»

Bu sözler İngilizleri telâşa vermişti. Sultan Hamid, İngiltereden mukabele göreceğim diye korkmuştu.

Hülâsa, Alman imparatorunun Sultan Hamidi ziyareti tarihi hâdiselerin en mühimlerindendi. Şurası şayanı kayıddır ki, Alman imparatoru müşir üniformasile Yıldız sarayına gelmişti. Sultan Hamid ise, Türk neferi kıyafetile ve sade ir Mehmedcik giyimile imparatoru istikbal edip selâmlamıştı. Bu hal imparatorun nazarı dikkatini celbetmekten hâli kalmamıştı.

Sultan Hamid, Türk kudret ve kuvvetini göstermek için çareler aradı. On beş, on yedi sene evvel kendi elile dağıttığı saray pehlivanlarını hatırladı. Eğer bu, babayiğitler eskisi gibi sarayı hümayunda mevcud olmuş olsalardı imparatora Türk kudret ve kuvvetini göstermek çok kolay olacaktı.

Sultan Hamid, maiyeti seniye fırkalarını ve Almanvari teşkil edilmiş olan süvari dragon alayını imparatorun önünde resmigeçid yaptırarak kudreti askeriyesini göstermişti.

Fakat bunlar kâfi gelmiyordu. O, millî bünyenin kudret ve kuvvet kaynağı olan sıvil babayiğitleri de meydana getirmek istiyordu. Lâkin, taç ve taht korkusile ortadan yok ettiği pehlivanları şimdi nereden bulacaktı? Çok yakını ve mahremi olan mabeyinci Ali Beyi çağırarak:

— Ali, imparatorun huzurunda pehlivanlarımızı güreştirsek. Cambazbaşı Rıza da kuvvet oyunlarını ibraz etmiş olsa iyi olmaz mı?

Diye arzusunu izhar edince, Ali Bey:

— Ferman efendimizindir...

Diye mukabelede bulundu. Sultan Aziz devrine aid başpehlivanların sarayı hümayuna getirilmesi irade olundu.

Bana bu vak'ayı anlatan, bundan on beş sene kadar evvel seksen, seksen beş yaşında vefat eden Boğaziçi Yeniköylü sarraf Niyazi Beydir. Bu, sarraf Niyazi Bey İstanbulun eski Onikililerinden idi. Efendiden, yiğit ve pehlivan bir adamdı.

Her ne hal ise, valilere iradei seniye tebliğ olundu. Fakat Sultan Hamid pehlivanlık filân nedir bilmediği için seksenlik ihtiyarlar, gençler İstanubla sevkolundu. Bunların içinde Sultan Azizin başpehlivanlarından yetmiş beş yaşlarında bulunan meşhur Kavas oğlu Koca İbrahimle, ondan biraz daha genç olan meşhur Kel Aliço da vardı. Koca Yusuflar, Adalı Haliller de bu meyanda gelmişlerdi. Bunlar gençti.

Pehlivanlar, saya ocğına alındı. Tablalar tahsis olundu. Mükemmel elbiseler yapıldı. Sultan Aziz devri ihya edilmiş oluyordu.

Gelen pehlivanların listesi Sultan Azize verildi. O, Kavas oğlu Koca İbrahimle, Kel Aliçonun isimlerini görünce, ihtiyarlıklarını mülâhazaya almadan emrini verdi:

— Bunlar güreşsinler evvelâ!.

Sarraf Niyazi Bey merhum Kavas oğlu Koca İbrahimin eski arkadaşı olduğundan beraber bulunuyorlardı. Kavas oğlu, ağarmış bembeyaz sakallı bir ihtiyardı. Fakat iskeleti yerinde ve hâlâ dimdikti. Kel Aliço, sakalsızdı. Kel kafası, bembeyaz pos bıyıklarile korkunç bir manzara arzeden iri yarı bir adamdı. Kavas oğlu, korkuyordu. Hayatında hiç yenilmemişti. Sarraf Niyazi Beye söyleniyordu:

— Niyazi, bu ne hal?. Padisah çıldırmış mı? Hiç bu yaşta güreş yapılır mı?.. Bizi neye getirdi buraya?.. Yoksa hakemlik mi yapacağız?...

(Devamı 4/2 de)

HAYAT VE İLİM

İhtiyarlama ve ölüm

Yazan: Profesör doktor Sadi Irmak

Her uzviyette muayyen bir çağdan sonra madde ve enerji mübadelesi ihtiyaca kâfi gelmemeye ve bütün uzuvlarda sukut görülmeye başlar. İhtiyarlamanın sebeb ve mahiyetinin izahı en eski zamanlardanberi hekimleri ve filozofları meşgul etmiş bir meseledir. Yunan filozoflarınca ihtiyarlama tekâmülün tabiî bir neticesidir. Kan dolaşımının keşfinden sonra ihtiyarlama ve ölümün sebebi kalbde aranmıştır. Bakterilerin keşfinden sonra ihtiyarlığın sebebi barsak «florasının» değişmesinde görülmek istenmistir.

Biz evvelâ ihtiyarlık esnasında vücudun maruz kaldığı tebeddülü tahlil edelim. Bunların başlıcası şunlardır:

Ensicede buruşma, kansızlık, hücrelerde mukavemetin azalması, yağ degenerasyolu, kireç tavazzuu ve kemiklenme, kemiklerdeki tebeddülât dolayısile boyun kısalması, kafanın küçülmesi, nesci munzamın azalması, kalbde hipertofi, eviye elâstikiyetinin azalması, karaciğerin ufalması, böbrek parankimasının ufalması, böbrek üstü guddesinin şişmesi, gışai muhatilerin incelmesi, beyin sıkletinin azalması, telâfifin daralması, ventrikel boşluklarının genişlemesi, gangliyon hücrelerinin bünyesinde değişiklik, sinir liflerinin azalması, omurilikde amilloid cisimlerin çoğalması.

Bu saydığımız tahavvüller muhtelif derecelerde kendini gösterir. Anî başlayabildikleri gibi hissedilmez bir tedriçle de vukua gelebilir. Bundan maada her ferde kabili tatbik bir ihtiyarlık yaşı tayin etmek te müşküldür. Yüksek yaşta ölen Mommsen ve Mentzel gibi zatların dimağlarında hemen hiç teşrihî tahavvül görülmemiştir. Buna mukabil pek erken yaşta bu tahavvülleri gösteren insanlar da vardır.

Saydığımız teşrihî tahavvüllerin tabiî bir neticesi olarak ölüm vukua gelir. Fakat ölüm anında bütün ensice hayat kabiliyetini kaybetmiş değildir. Vücuddan dışarıya alınan kalb ve barsak, mide müsaid şartlar altında uzunca zaman faaliyete devam edebilir. Fakat dimağ böyle bir ameliyeye müsaid değildir. Ve ekseriya ölümün bilvasıta sebebi dimağın ölmesidir.

«Metchnikoff» a göre ölüm vak'alarının kısmı azamı gayri tabiidir. Çünkü bütün diğer hastalıklar gibi bir hastalık olan ihtiyarlığın neticesidir. Bu zata göre muhtelif sıhhî ve gıdaî tedbirlerle ihtiyarlığa mâni olmak kabildir. Bu telâkkiye göre ölüm yaşamak iradesinin ziyamdan ibaret bir hâdisedir. Bu yüzden

(Devamı 4/1 de)

"Son Posta,, nın bulmacası: 1 - (14)

Bunlardan 30 tanesini halledcrek bir arada yollıyan her okuyucamuza bir hediye takdim edeceğiz

Soldan sağa doğru:

1 — Beynelmilel spor oyunları (9).

2 — Bir emir (4), Ziya (4).

3 — Mesafe (7), İşaret nidası (2).

4 — Devir edici (4).

5 — Mecmu mahlûkat (4), İsyan eden (3).

6 — Fransada bir şehir (3), Bir şeker nev'i (5).

7 — Külhanbeyi lâbiri (3), Bir rejim (4).

8 — Çok değil (2), Açıkça, uluorta (6).

9 — İki meşhur gazetecimizin soyadları (2), İnsan (4), Nota (2).

10 — Dede (3), Bir kimya maddesi (4).

Yukarıdan aşağıya doğru:

1 — Kalkmayana (7), Bir telli saz (2).

2 — Karadenizli (3), Elbise (5).

3 — İradesi olmayan (8).

4 — Alaturka musikide bir tâbir (5), Bir hayvan (2).

5 — Mensubiyet eki (2), Ortada (5).

6 — Uzak (4), Nota (2).

7 — Hedmet (3), Bir eğlence yeri (6)

8 — Yemek (2), Yeni dikilmiş ağaç (5).

9 — Hariç (3), Ezeldenberi (5).

10 — Yaş değil (4), İnadının yanağı (4).

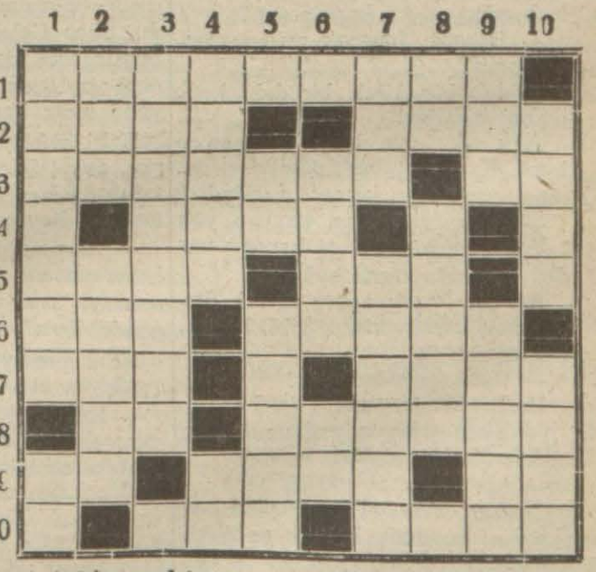

«Son Posta»nın tarihî tefrikası: 27

PATRONA HALİLİN AKIBETİ

Ali ağa «Gidelim sultanım» dedi, duvarda asılı duran palalardan birini beline soktu, bir de «çift namlulu» piştov almayı unutmadı. Evden karanlık sokağa uğradılar.

Kocamustafapaşada cami önüne geldikleri zaman mahalle halkı yatsı namazına gidiyor, köyedeki büyük kahve evinin camları kapalı pencerelerinden «sarı kırmızı» canlıca bir şavk taşıyordu. Ali ağa kahveye doğru bakarak yanında yürüyen Deli Hasanın dirseğini dürtü:

— Urluyu şu kahvede mi görmüştünüz?

Ali ağa yavaşça cevab verdi:

— Pekçe konuşman sultanım. Onda görmüş idük.

— Ya, tesadüf eseri olmadığına kanı misiz?

— Öyle olsa idi pencere arkından esircinin hanesini gözlemesi icab eder mi idi karındaşım?

— Haneye basmak mı isterlerdi dersiz?

— Anı bir Allah bir dahi kendüleri bilürler!

Ağır ağır eve doğru yaklaşıyorlardı. Kapı önüne geldikleri zaman, cumbadan bir ses fısıldadı:

— Aman sultanım, kapuya yaklaşmam, arkada bahçe kapusu vardır. O tarafa teşrif eylen!

Ali ağa hemen yere eğildi, dizliklerini düzlüyormuş gibi yaparak sordu:

— Halil içerudedir ya?

Fısıltı cevab verdi:

— Elem çekmen, sağ ve sallim sizlere intizar eyler!

— !...

Sustular. Ali ağanın yüreğine serin su serpildi. Demek şu dakikaya kadar kardeşi Halil pehlivan yakayı ele vermiş değildi.

Bakalım, alt yanını içerde, evde yüzyüze geldikleri zaman halledecekleridi.

Deli Hasan da memnun görünüyordu. Karanlıkta köşeyi dolandılar, tâ... sokağın alt başına kadar uzayıp giden yüksek ve taş bahçe duvarı boyunca ilerlemeğe başladılar.

Az ilerdeki küçük bahçe kapısı yavaşça aralandı:

— Çabuk olun sultanım.

Ali ve Hasan ağalar hızla içeriye kaydılar.

Kapı kapanınca esirci Şüca Çelebi karşılarında duruyordu. Ağa bütün şüphelerini bir çırpıda aydınlatmak için çabuk çabuk sordu:

— Bugün sarayı hümayuna bir hatun gönderilmiş mi idiniz?

Esirci alaca karanlıkta başını salladı, yavaşça cevab verdi:

— Beli ağa karındaşım, «Dâye» miz hatunu irsal eylemiş idik.

Ali ağanın gözleri sevinçle parladı, geniş ve rahat bir soluk aldı:

— Elhamdülillâh...

Sık ağaçlı bahçeden ilerde karanlık büyük binaya girdiler. Halil pehlivan alt katta, bahçe tarafındaki odalardan birinde barınıyordu. Şüca Çelebi misafirleri içeri buyur etti. Halil pehlivanla kardeşi ve Hasan ağa öpüştüler, yan yana sedir üzerine oturdular.

Halil pehlivan heyecanlı görünüyor, esirci Şüca Çelebinin elleri ve dudakları titriyordu. Ali ağa heyecanlı heyecanlı sordu:

— Ne var karındaşım, bir muhataraya mı maruzsuz? Neden o acuzeyi sarayı hümayuna kadar göndendiniz?

Halil pehlivandan evvel Şüca Çelebi cevab verdi:

— Halil pehlivanın bunda kalması «hatar» ludur sultanım. [Birdenbire sesini iyiden iyiye alçaltı] bilür misiz? Segbanbaşı «Urlu» konak mukabilinde gezinür idi.

Deli Hasanla Ali ağa bir ağızdan seslerini yükselttiler:

— Segbanbaşı Urlu mu?

— Beli, Urlu. Halil pehlivana kafes ardından göstermiş idük. eyüce teşhis eyledi karındaşım.

On yedinci orta odabaşısı Deli Hasan sarardı:

— Yanında beş keçekülâh dahi var idi değil mi?

Şüca Çelebi şaşırdı:

— Nereden bilürsiz?

— Biz dahi görmüş idük!

Dört adam başlarını eğip düşünmeğe başladılar: Evet, bu «Urlu» meselesi yabana atılabilinecek bir mesele değildi. Şimdiki halde ortada iki ihtimal vardı: Ya, Patrona Halil, Pehlivan Halilin saklandığı yeri haber alıp Urluyu göndermiş, yahud bir tesadüf Urluyu o semte düşürmüş olablirdi.

Ali ağa Halil pehlivanın yeri haber alındığına kanı değildi. Böyle olsaydı Patrona Halil gündüz gözile en yakın adamlarından birini o semtlere boy göstermek için göndermiyecek, her halde âni olarak icraata geçecekti!

Kapıcı başı kahve içerken:

— Vehmeylersiz, bunda bir tesadüf vardır yoldaşım.

Dedi, fakat kardeşi de dahil olduğu halde odada bulunan öteki üç kişiyi kendi düşüncesine uydurmağa muvaffak olamadı. Onlar: Tam bir tehlike seziyorlardı.

(Arkası var)

İLÂN

Ordu hastabakıcı ve hemşireler okuluna leyli ve meccani talebe alınacaktır. İsteklilerin en geç 30.8.942 gününe kadar Ankarada Cebeci ordu hastabakıcı okul müdürlüğüne, okul kayıd kabul şartlarını havi vesikalarla birlikte müracaatları. Kayıd ve kabul şartları Ankara Lv. Âmirliği ve İstanbul Lv. Âmirliği satınalma komisyonlarında görülür. «512 _ 7705»

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinden:

Şubemizde kayıdlı malûl sübaylarla emekli sübayların şubemize müracaatları. «8777»

«Son Posta»nın edebî romanı: 82

Erkeği kadın Yaratır

YAZAN: NUSRET SAFA COŞKUN

Başından büyük işlere kalkışmanın azabını duymağa başlamıştı. Şimdi kendisine düşen vazife, Vedadı ikaz etmekti. Çünkü, şimdi tehlike bulutları başka istikametten, Saadet Hanım tarafından geliyordu. Semahatin koçasına vaziyeti bildirmek Vedadı mahvetmek olacaktı. Vakıâ bu fikir kendisinin değildi. Ancak Saadet Hanımı tahrik etmek gibi bir rolü vardı. Fakat bu da küçük bir cürüm sayılamazdı. Genç kadın, ikazından daha evvel hazırlıklı bulunduğunu söylemişti. Buna rağmen, Vedadın başına gelecek bir felâkette müsebbiblerden biri de gene kendisi olacaktı.

Ümidsiz aşkının kendisini ne badirelere attığını bütün dehşetile kavrıyordu.

Saadet Hanım saatine bakmıştı. Bu, konuşmanın kâfi olduğuna bir işaretti.

Çekine çekine:

— Çok rica ederim hanımefendi, dedi... Vedad Beyi kurtaralım, derken büsbütün mahvetmiyelim. Doktorun tavsiyelerini size tekrar etmiş bulunuyorum. Onu heyecanlandırmamak, sarsmamak lâzım!

Saadet Hanım ayağa kalkmıştı:

— Bunlara bizzat Vedadın riayet edeceğini hiç sanmıyorum. O heyecansız yaşayamaz.

Gözleri parlamıştı:

— Siz onu benim kadar bilmezsiniz yavrucuğum. O öyle heyecanlı ve hareketli bir erkektir ki..

Füsun, sürüklenir gibi, bitkin, ezilmiş bir vaziyette kendisini istasyona atabildi. Vedadı Semahate nazaran daha büyük bir tehlike olan Saadet Hanım tehdid ediyordu. Sanmıştı ki, Saadet Hanımdan Vedada gelebilecek bir fenalık yoktur. Nihayet, Vedad onunla lâlettayin bir macera geçirmektedir. Halbuki, söyledikleri doğru ise, Vedadın sıhhati için her türlü tehlike Saadet Hanımdan gelecekti. Şimdi Semahat daha ehvenişer kalıyordu.

Mendilini dişliyor, ağlamamak için kendini güç zaptediyordu. Ne kadar beceriksizce hareket etmişti. Cahilliğini, tecrübesizliğini, hattâ çocukluğunu unutmuş yanlış teşhislerle derdi tedavi edebileceğini sanmıştı. Şimdi anlıyordu ki, Vedadla Semahatin değil, Saadetle Vedadın arasına girmek icab ediyordu. Bütün cesareti kırılmıştı. Artık oynıyabileceği bir rol yoktu. Lâkin böyle bir vaziyet karşısında, nasıl birdenbire pasif kalabilecekti?

Yeni heyecanlara doğru

Dün öğleden evvel, yeni konserim için biraz çalıştım, öğleden sonra da derse başlamak üzere Semahatlara indim. Gece Saadetteydim. « Kızılay » ın konser teklifini, tereddüdsüz kabul etmiştim. Eskisi gibi değilim. Konser vermek için can atıyorum. Menedilen heyecanlar, şimdi beni öyle çekiyor ki.. doktor Muhiddin duymasın! Kendisine inad yapıyorum sanacak. Heyecansız yapamam ben! Şimdiden kalbimde tatlı bir çarpıntı hissediyorum. Semahatin salonda mevcud olduğunu bilerek daha içten çalacağım. Kimbilir, konser vermeğe bu derece can atışta belki de, bir merakın da tesiri var. Dinma menedilen şeylere karşı incizab duyarız. Konser vermem tehlikeli görülüyor. Ne olacağım acaba? Tam çalarken, eserin ortasında birdenbire kalbim duracak ve orada yığılacak mıyım? Ihtimal hiç de korku vermiyor bana.. Ne güzel bir ölüm bu.. Bir sn'atkâra yakışacak bir ölüm. Sahnede, piyanosunun başında, sevgilisinin karşısında, birdenbire, ebediyete gömülüvermek ne hoş şey.. Halkın dehşeti gözümün önüne geliyor. Ne garib, böyle bir ölümü adetâ arzulayorum!

Semahati göreceğim günleri beklemek, biraz hayatıma renk veriyor. Hiç olmazsa bir ümidle yaşıyorum. Zaten Gönüle ders vermeğe sırf bu imkânları bulmak için kalktım. Fakat dün onun yanında da, Saadette de rahat edemedim. Herhalde kötü bir gün geçirdim. Hele Saadetin manasız kıskançlık kavgası.. Ne kadar asabi ve haşindim. Hâlâ asabım düzelmedi. Semahati evde yalnız bulunca çok sevindim. Gönül, üst kattakilerin kızının yıldönümü imiş, geldiğim zaman, haber verilmek üzere, davete icabet etmiş.

— Biraz başbaşa kalalım, sonra haber verirsin! dedim.

Semahati renksiz ve yorgun bulmuştum. Öpmek istedim. Mümanaat etti:

— Hayır Vedad, o günden beri azab içindeyim, bunu yapmıyalım, korkuyorum, daha büyük günahlar işliyebiliriz. Kocama ihanet etmek istemiyorum.

Suratımı astığımı görünce, sandalyasını daha yakınıma çekti:

— Makul ol! Haksız bulma beni.. yaptığım hareketten utanıyorum. Kocamı, boyuma gelmiş kızımı hatırladıkça yüzüm kızarıyor. Aşkımızı büsbütün kirletmiyelim Vedad! Sadece birbirimizi görmekle, birbirimizi düşünmekle iktifa edelim.

— Bu azabı benim de çekmediğimi iddia edebilir misin?

— O halde iradelerimize hâkim olalım!

— Oh, işte bunu yapamıyorum, yapmak için de kendimi zorlayamıyorum Semahat! Niçin, evet niçin?.. Birbirimizi yıllardır seviyoruz. Bazı zamanlarım oluyor ki, isyan ediyorum, bu kadar ayrılık ve ıztırabdan sonra hayat bizi tekrar karşıkarşıya getirmiş bulunuyor.

(Arkası var)

HİKÂYE

Kadınları takib eden bir mösyö

Yazanlar: Max ve Alex Eischer — Ceviren: Halid Fahri Ozansoy

Liseyi bıraktığı altı yıldanberi, Jules Croustillon, kibar bir kadınla münasebet tesis etmeği özlüyordu.

O gün, çekingenliğini yenmiye ve sokaktan geçen ilk bayanın yanına sokulmağa kat'iyen karar vererek çıktı. Bu kararı verdikten beş dakika sonra, Jules, Châteaudun sokağında bir sarışının peşine takılmıştı. Kadın pek güzel değildi amma, bundan dolayı, teşebbüsünde daha kolaylıkla muvaffak olacağını düşünerek müteselli oluyordu.

Kendisine cesaret vermek için, Laffitte sokağını geçerken tarihteki Messaline'i yâdetti; Saint-Georges sokağında Laure'u hatırladı; ve Titbout sokağında Ninon de Lenclos'yu düşündü. Bir çıkıkçı camekânının önünü, ilânı aşk etmeğe en münasib bir yer buldu. Adımlarını sıklaştırdı, kadının yanından ileriye geçti ve zihninde, bu münasebetin balangıcını işaret edecek olan kat'i cümleyi araştırmağa başladı. Her ne olursa olsun. nüktelî bir şey bulmak lâzımdı. Sarışın madam yaklaşıyordu. Jules ince bir tebessümle gülümsedi ve sesinde mahrem bir tonla, ona şu itirafta bulundu:

— Bugün hava güzel; madam!

Kadın işitmemiş göründü, kılı bile kıpırdamadı. Mme de Sévigné'nin bütün mektublarını okuduğu için kadınları pek iyi tanıyan Jules, bunun bir hile olabilmesi ihtimalini müphem surette anladı. Her ne ise, hiddetli görünüyordu ya. Demek ki oldukça bir netice elde etmişti.

— Ah! diye içini çekti, ah! sekiz senedir ne diye yapmadım bunu? Hayatımı körletmişim.

Trinité meydanında, sarışın kadın, Square des Batignolles-Jardin des Plantes omnibüsüne bindi. Jules hemen onun arkasından ominbüste yer aldı. Kadın bir bilet istedi. Kendisi de kondoktora altı sous vererek, ayni suretle küçük bir mukavva taleb etti. Bu para, bu işte ilk harcadığı sermaye idi.

Yolda, gittikçe kadının mahremiyetine sokuldu. Omnibüsün her sarsıntısında âşıkane bir tavırla ona gülümsiyordu. Nazarları birbirine rastladığı zaman, kadın, şiddetle başını çevirmekte idi. Jules, bunun, münasebetlerini açığa vurmamak için bir ihtiyattan ileri geldiğini düşündü.

Théâtre-Francais meydanında indiler. Kadın, acele, büroya doğru gitti. Hareketini iyi hesablamamış olan Jules, onunla kapının önünde burun buruna geldi. Derhal konuşmak lâzım geldiğini hissetti. Artık hiç tereddüd etmedi, esrarengiz ve alçak bir sesle, kulağına:

— Korkarım bugün yağmur yağacak, madam!

Diye fısıldadı.

Sarışın kadın, bir lâhza, gözlerini kırpmadan ona baktı. Sonra Batignolles-Clichy-Odéon Omnibüsüne bindi ve daha sonra, Saint-Germain-des-Prés'de Gare du Nord-Montparnasse ominbüsüne. Jules hiçbir fedakârlıktan çekinmiyordu. Muhayyilesi daha Square des Batignolles'da işlemeğe başlamıştı. Zihnini böyle hafif surette işleterek, şimdi. kendisini, mevzuubahs olan kadınla, raylıhalı bir halvet odasında, onu kaşkorseli ve kendisini ceketsiz görüyordu.

Velhasıl bu omnibüse de girdi.

Akşam saat yedide, Lafayette caddesinde 370 numaralı evin önünde istop etmişti.

Elli kere, altmış kere teşebbüs etmişti, mükâlemeye kapı açayım diye. Fakat kadın, kat'i bir sükût muhafaza ederek, şiddetli bir cevabla onun yanından kovmamıştı. Hiçbir söz söylemiyen razı oluyor demektir. Bunun için, Jules, bu meçhul ve ihtiyatlı kadına kur yapmakta devam etmenin zarif çapkın bir adamın vazifesi olduğunu anlamıştı. Seine nehrinin kenarını takib etmiş, Bastilles'in etrafından dolanmış, Arc de Tiomphe'a kadar ilerlemiş, Panthéon'a, Obélisque'e ve Sacré-Coeur'e gözlerinin önünde resmi geçid yaptırmıştı. Şimdi o kadının arkasında, Lafayette caddesindeki 370 numaralı binanın merdiveninden çıkıyordu.

Onun beline dokunacak kadar cür'etlenince, kadın; mağrur bir jestle silkindi ve uzanan eli, ona, çapkınca tasavvurlarını bırakması emrini verdi. Kadınların son dakikada daima yaptıkları bu manevralara aldanmıyan Jules. vukuu yakın olan teslimiyete daha fazla bir kıymet verdirmek için. kadını dördüncü katın sahanlığına kadar takibde ısrar etti.

Hiç şüphesiz bu kadar ısrar ve muhabbet karşısında mütevekkil ve mağlûb olan kadın. nihayet kapıyı açtı, Jules'ü salona aldı ve bir jestle oturmağa davet etti.

Croustillon kaybettiği bunca yıllar için acı acı hayıflandı. Şimdi artık kanaat getirmişti ki. birazıcık cür'etle muvaffak olmak pek kolaydı. Saçlarının perçemini düzeltti ve acele. ceketini sırtından attı. Uzun müddet beklemekle canı sıkılmadı. sarışın kadın hemen dönüp geldi. Elinde minimini bir taş tahta tutuyordu ki. üstüne tebeşirle şu kelimeleri yazmıştı:

— Defolon başımdan. ben sağır dilsizim!

Halid Fahri Ozansoy

Hayat ve ilim

(Baş tarafı 3/1 de)

Darwinistler ölümü bir ıstıfa vesilesi addederler.

Metchnikoff'un nazariyesine karşı tek gün sineği gibi bazı uzviyetlerin hiçbir anotomik tahavvüle uğramaksızın bir günde öldükleri ileri sürülebilir. İhtiyarlıktaki tahavvüller muhtelif hastalıkların bir neticesi değil, bilâkis bu hastalıklar ihtiyarlık şartlarının bir neticesidir.

Yeni bir memleket derdi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

yuyor. Fazıl Ahmed, bu yazısında hele münevver tabakaya mensub bir kısım kadınlarımızın da Türklük ve analık hasletlerini unutarak bu modaya ayak uydurmalarını affedilmez bir suç olarak telâkki ediyor.

Bu millî dava etrafında bir anket tertib ederek, maruf münevverlerimizin fikirlerini tesbit etmek istedik. Aldığımız cevabları bugünden itibaren neşre başlıyoruz.

Orhan Seyfi Orhonun fikirleri

Şair Orhan Seyfi ayni zamanda yüksek tabaka ile sık sık temas halinde bulunan bir münevverimizdir. O da millî bünyemizde bir yara gibi kanayan bu hastalıktan şikâyetçi... Diyor ki:

«— Mekteb çocuklarından aile kadınlarına kadar ve şehirlerden köylere kadar kumarın bir salgın hastalık şekline doğru gittiğini görüyoruz. Birçok zararlı şeyler gibi bu da modalaşarak, görenekle intişar ediyor. Bence en fenası kumar hakkında bizim cemiyetimizdeki ahlâkî telâkkinin yavaş, yavaş gevşemeğe yüz tutmuş olmasıdır. Türk cemiyeti kumarı şiddetle takbih eder. Hatırlardadır: eskiden evlenmek istiyen delikanlılar da en tehlikeli kusurlardan biri de kumar oynamaktı. Bir aile kendine damad edeceği adamda bu ahlâk noksanının bulunmamasını arardı. Kumarbaz bir gün mutlaka kurduğu yuvayı yıkacak bir serseri sayılır ve ondan cüzzamlılar gibi korkulurdu. Bana öyle geliyor ki, kumarın aramıza yayılması Büyük Harb zamanına rasgelir. Kolay emeksiz kazançların eğlencelerinden biri de bu olmuştu. O sıralarda kumar masasındaki büyük kayıbların hikâyelerini işitmeğe başladık. Büyük kumar oynamak ve büyük kayıblara uğramak bir nevi servet kahramanlığı haline girdi. Ve bu işleri yapanlara şöhret kazandırdı.

Bu kıratta adamların yüksek aile muhitlerine sokulabilmesi ve onlara karşı hususi bir dikkat gösterilmesi kumar aleyhindeki telâkkimizi gevşetti. Servetini nasıl sarfedeceğini bilmiyen müteredd zenginlerin ihtiraslarını taklid etmeğe kalktık. Hattâ, bir aralık İstanbulda resmi bir kumarhane bile açtık. Bereket versin, İstanbulun mevcud olmıyan serveti bu batakhanenin uzun müddet devam etmesine mâni oldu, az bir felâketle kurtulduk.

İki türlü kumarbaz vardır: Birincisi amatör kumarbaz. Aile aralarında oynanan kumarlarda bu amatörler yetişir. Sonra profesyonel kumarbaz gelir. Bu, tirişörlükten başlıyarak, her türlü fenalığa kadar gider. Kumarda amatör kalmak ya oyunu becerememek veyahud vazgeçmekle olur. Kumar muvaffakiyetle devam edince amatör, profesyonel sınıfa geçer. Bu sınıfta hile meşrudur. Kolay ve sermayesiz para kazanmak fikri insanı kumara sevkeder. İlk kazançların lezzetini ondan sonra gelen zarurî kayıblar kamçılar. Bozulan bir maişet bütçesi içinden insan yalnız kumarbaz olarak çıkabilir. Kumar oynamaktan insanları büsbütün menetmek bence kabil değildir. En şiddetli ihtiraslarımızın biri de budur. Ve bir defa bu lezzet tadıldı mı, aşkgibi insanın çarçabuk başını döndürür.

Fakat bunun büyük çapta sirayetine mâni olmak kabildir. En büyük müeyyidesi cemiyetin kumar hakkındaki takbihini şiddetlendirmektir. Temiz aile muhitlerine bunu hiç sokmamak, çok güç sokmak, veyahud oralarda bir itiyad haline getirmemek lâzımdır. Kumarbazları hoş görmez, onların ellerini dostça sıkmakta tereddüd edersek, kumarın sirayetine çok faydalı bir şekilde mâni olmağa çalışmış oluruz. Yüksek aile muhitleri içine giren her şey gibi bu da daha aşağı tabakalara doğru sızarak intişar ediyor, buna mâni olunamaz. Her moda, her zevk, her eğlence böyledir. Mutlaka bu teressüp olacaktır. Madamki, yüksek sınıf onu beğeniyor. Öbürleri bunu en kötü ve en zararlı şekilde taklid edeceklerdir. Kumara karşı hareket, bazılarının zannettiği gibi, aşağıdan yukarı doğru değil, yukarıdan aşağıya doğru başlamalıdır.

Kadınların kumar oynamasına gelince, o bir nevi ışsizliğin, yani aile kadını olmamanın ifadesidir. Çünkü hakiki bir aile kadını kendi aile işlerile o kadar çok ve o kadar heyecanla meşguldur ki; kumar oynamağı bilse de, istese de vakit bulamaz. Kadın için kumar, aile vazifelerini benimsememekten ve ihmalden başka bir şey değildir.»

G. O.

Dumlupınardaki merasime şehrimizden gidecek heyetler

30 Ağustos Zafer ve Tayyare bayramına aid hazırlıklara devam edilmektedir. O gün memleketin her tarafında olduğu gibi bilhassa Dumlupınarda büyük merasim yapılacaktır. Dumlupınarda yapılacak merasime bir çok vilâyetlerden heyetler gidecek ve Meçhul Asker âbidesine çelenkler konulacaktır. Şehrimizden gidecek heyete şehir namına umumî meclis azasından Züheyr Ural, Parti namına Sarıyer Halkevi reisi Dr. Ali Aktay'dan mürekkebdir.

Ayrıca Üniversiteden de bir profesörün reisliğinde her fakülteden ayrılacak ikişer talebe gençlik namına törende hazır bulunacaklardır.

Genç bir kadının denizde cesedi bulundu

Dün Samatyada Davudpaşa sahillerinde çöp iskelesine yakın bir mevkide denizde genç bir kadın cesedi görülerek sahile alınmıştır.

Vak'adan haberdar edilen nöbetçi müddeiumumisi beraberinde adliye doktoru Hikmet Tümer olduğu halde cesedin bulunduğu yere gelerek tetkiklere başlamıştır.

Bir kaza neticesinde denizde boğulduğu sanılan mağrukun Samatyada oturan 20 yaşlarında Fikriye adında bir kadın olduğu anlaşılmıştır.

Kadının bu akıbete nasıl uğradığı tahkik edilmektedir.

Memleket haberleri

Manisada

Son zelzelede Gelenbe köyü âdeta enkaz haline geldi, açıkta kalanlara çadırlar gönderildi

Manisa. (Telefonla) — Kırkağacın Gelenbe nahiyesinde evvelki gece vukua gelen zelzele çok şiddetli geçmiş ve henüz uykuya yatmış bulunan nahiye halkını korku ile yataklarından kaldırmıştır. Sarsıntı o kadar şiddetli idi ki uyanık bulunanlar bile dehşet içinde kalmışlardır.

İlk sarsıntıda bir çok evler yıkılmış, bunu takib eden ikinci sarsıntıda yıkılmıya meyyal bulunan bazı köy evleri de enkaz haline gelmiştir. Esasen bu nahiyedeki evlerin hepsi de köy evlerinden ibaretti.

Manisa valisi hâdise akabinde Gelenbeye giderek icab eden incelemeleri yapmış ve ilk tedbirleri aldıktan sonra Kızılayın yardımına ihtiyaç göstermiştir. Ankaradan gönderilen 300 çadırın bugün gelmesine intizar edilmektedir. Açıkta kalanlar bu çadırlara yerleştirilecektir. Muhtaçlara sıcak yemek temin edilmiştir.

—o—

Ödemişte bir genç kızı zorla kaçırmak istediler

İzmir (Hususî) — Ödemişte Birgi nahiyesinin Börekçi mahallesinde oturan 23 yaşında Fatma Düz gören, Paşaçeşme mevkiinde bulunan bahçesine giderken Salih Karatepe tarafından yolu kesilmiş, Salih Karatepe ve arkadaşları Receb Kuru ile İbrahim Değirmenci taraflarından zorla kaçırılmıştır.

Kendisine taarruza kalkan üç kişiye mukavemetten sonra Fatma gece kaçmağa muvaffak olmuş ve vak'ayı jandarmaya haber vermiştir. Suçlular tutulmuştur.

—o—

Alpullu şeker fabrikası çalışmaya başlıyor

Alpullu şeker fabrikası yeni yıl pancar mahsulünü işlemek üzere hazırlıklarını bitirmiştir. Fabrika birkaç güne kadar çalışmaya başlıyacaktır.

Edirnede

Peynir ve kaşar işliyen mandıralar kapandı, yeni yıl mahsulü soğukhava depolarına kondu

Edirne (Hususî) — Bu yıl süt mahsulünün işlenme mevsimi sona erermiştir. Peynir ve kaşar işliyen mandıralar bir kaç güne kadar kapanacaktır. Mandıralar tarafından işlenen peynir ve kaşar satılığa getirilmekte ve Edirne; Kırklareli; Lüleburgaz soğuk hava depolarına konulmaktadır. Bu peynirler kasım üstü depolardan çıkarılarak satışa arz edilecektir. Şimdiki satışlar buzhane üzerinde transfor suretile yapılmaktadır. Hâlen perakende olarak bir kilo peynir 100-130; kaşar 180-200 kuruş arasında satılmaktadır.

—o—

Osmaniye maliye veznedarını öldüren katil yakalandı

Osmaniyenin Karaçay mahallesinde oturan Ömer oğlu Mehmedin ve Mustafa oğlu Mehmedin Osmaniye maliye veznedarı Haimdi öldürdüklerini ve Hamidin kardeşi Nuriyi de ağır surette yaraladıklarını yazmıştık. Aldığımız malûmata göre, katillerden deli Mustafa oğlu Mehmed yakalanmış ve ağır yaralı bulunan Nuri de Adana Memleket hastanesine getirilmiştir.

—o—

Tokat Biçki Dikiş yurdu sergisi

Tokat (Hususî) — Maarif Vekâletinin resmî ruhsatı ile açılan ve iki senedir canlı faaliyetile şehrimiz maarif hayatında kıymetli bir varlık olan bayan Marziye Özoralın idiresindeki Biçki - Dikiş ve nakış yurdunun mesai devresi sona ermiş ve bu vesile ile açılan sergi binlerce seyircinin hayranlıklarını kazanmış kızlarımızın ince zevkleri san'at kabiliyetleri ve bilhassa nakış ve şapka salonunun tertibi çok cazib ve muvaffakiyetli oluşu takdirle karşılanmıştır. Şapka ve çiçek öğretmeni Refika Özoralın eserleri de zevkle karşılanmış ve takdirler toplamıştır.

Güreş müsahabeleri

(Baş tarafı 3/1 de)

Fakat Kel Aliço ile, Kavas oğlunun huzurda güreşmeleri iradesi çıkınca, Kavas oğlu, kederlendi. Söylenmeğe başladı:

— Ne yapacağım şimdi? Hiç böyle irade olur mu?. Gençleri güreştirsin!. Bu, padişah, pehlivan olmadığından hiçbir şey bilmiyor. Ciddî güreş nasıl tutarız? Git Aliçoya söyle de, şöyle bir oynaş yapalım!...

Sarraf Niyazi, Kel Aliçoya gelerek:

— Usta!... Bu yaştan sonra tabiî güreş tutulmaz... Fakat padişahın iradesi yerine gelsin... Kavas oğlu ile huzurda oynaşırsınız...

Demeğe vakit kalmadı. Aliço, derhal Niyazi Beyin lâfını ağzında bıraktı. Ciddî ve sert bir lisanla:

— Abe utanmaz mısınız be?. Tehey!. Hepten bozulmuşsunuz be!. Oynaş güreş olur mu be? Zaten ben, Sultan Aziz devrindenberi Kavas oğlu güreşimi ayırd edemedimdi be? Tam sırası şimdi! Söyle o ahiretliğe güreşimizi ayırd edeceğiz bu sefer...

Sarraf Niyazi Bey şaşırmıştı. Kel Aliço, çok anud ve gaddar bir adamdı. Söz kâr etmezdi ona!. Bir türlü ikna edememişti Aliçoyu... Herif! Yetmiş, yetmiş beş yaşında ciddî güreş yapacaktı ve o güne kadar ayırd edemediği güreşi ayırd edecekti.

Aliço, yağlanıyor, idman yapıyordu. On beş gün sonra olacak huzur güreşine kendini hazırlıyordu. Elinden gelse Koca Yusuflara, Adalı Halillere meydan okuyacaktı.

Kavas oğlu Koca İbrahim, ıztırab içinde idi. Gece uykuları kaçıyordu. Hayatında hiç yenilmemiş olan bu, babayiğit Türk, ahir ömründe ve huzurda mağlûb olacaktı. O, Aliçonun kendisinden daha ziyade yerinde olduğunu biliyordu. Kavas oğlu, sarraf Niyazi Beye şunu söylemişti:

— Ne yapalım padişah emri bu!.. Fakat Kele, bir çift dalacağım. Eğer tutturursam muhakkak bastırıp yenerim onu... Tutturamazsam yeniliriz. Padişah, bizi sarayından sürdü. Bu, yetişmiyormuş gibi ahır ömrümüzde de maskara edecek be!. Bu, ne biçim padişahtır? Ah cennetmekân efendimiz neredesin? Kaldır da başını bir bak!.

★

Güreş Yıldız sarayına tâbi Mecidiye köşkü meydanında olacaktı. Alman imparatoru, Sultan Hamid ve maiyetleri Mecidiye köşkünde mevki almışlardı. Kisbetlerini giyip yağlanan iki iri ve kemikli ihtiyar ortaya çıktılâr. Diğer başpehlivanlar da sıraya dizilmişlerdi. Sahne fevkalâde enteresandı.

İki ihtiyar, çok güzel bir huzur peşrevinden sonra helâllaşıp ense bağladılar. Kel Aliço, bir genç gibi çırpındı ve peşrev yaptı. Canlı ve diri idi. Kavas oğlunun benzi kireç gibi olmuştu. Heyecandan kalbi yerinden fırlayacaktı. Sırtüstü yatıp mağlûb olmak çok güçtü.

Bir iki el güreşten sonra Kavas oğlu, birdenbire, şiddetle daldı. Aliçonun iki paçalarına doğru yürüdü. Aliço, hasmının müthiş bir dalıcı olduğunu bilirdi. Derhal rükûa varıp hasmını şiddetle karşıladı. Fakat bu hızla Kavas oğlunun kaşı, hasmının kisbet kasnağına vurmuş, yarılarak derin bir yara açılmıştı. İki pehlivan, doğrulup ense enseye geldikleri zaman Kavas oğlunun kaşından fışkıran kan Kel Aliçonun yüzünü, göğsünü yıkamağa başladı. Sultan Hamid, bu hali görünce, derhal elile işaret verdi ve içeri çekildi. Ağalar, hemen güreşi ayırdılar ve pehlivanları meydandan uzaklaştırdılar. Kel Aliço, bağırıyordu:

— Abe! Bu nasıl güreş be?.. Tehey! Kan çıkmakla ne olur be? Bırakın ayıralım güreşimizi be!.

Her ne hal ise, zavallı Kavas oğlu, bir kaş patlağile kurtulmuştu belâdan.

Kavas oğlu ölünceye kadar söylenmiş durmuştu:

— Abe, kaşım patlamasa idi, valah yenecekti bu herif beni!..

M. Sami Karayel

«Son Posta» nın spor tefrikası: 108

Kara Ahmet

Kara Ahmedin ustası

Kara Ahmedin ustasının Yusuftan daha mahir ve usta bir pehlivan olduğunu kabul etmek zaruridir. Güreşlerini mukayese ettiğimiz zaman bu, hakikatler daha ziyade meydana çıkar.

Meselâ; Koca Yusuf, Adalı Halili hiç bir keresinde mağlûb edememişti. Ve; Adalı Halil ile olan güreşleri ya beraberlik ile neticelenmişti. Yahud münazaalı ve, mudarabalı kalmıştı.

Halbuki Hergeleci, Adalı Halili yenmişti. Hayrebolu güreşinde; Çorluda mağlûb etmişti.

Koca Yusuf, meşhur Adalı Halili yenemediği halde Hergeleci ayarında ufak tefek olan Çolak Molla, Adalı Halili iki defa yenmişti. Üçüncü güreşi Sarışabanda olup münazaalı kalmıştı.

Görülüyor ki, Koca Yusufun yenemediğini Kara Ahmedin ustası Hergeleci İbrahim ile Çolak Molla kolay kolay mağlûb etmişlerdi.

İşte Kara Ahmed; böyle bir üstadın çırağı olup ustasından ölünciye kadar ayrılmadan hattâ bir defasında ve ilk olarak Parise Hergeleci İbrahim ile gitti.

Koca Yusufun hayat ve hatıralarında Hergeleci ile Koca Yusufun Paris güreşlerinden bahsetmiştim. Bu meraklı güreşi okuyucularım okumuştur. Bu, güreş münazaalı bitmiştir. Fransızlar ve, ecnebiler Türk güreşinin zorbalığına tahammül edemedikleri cihetle güreşi ayırmışlardır. Halbuki ortada hiç bir şey yoktu. Koca Yusuf, hasmını boyundurukla altına almıştı. Paris gibi yerde Hergeleciye ayağa kalk diyemezdi. Üzerine çullanıp oyun yapmaktan çekindiği cihetle koca gövdesile müsbet olan kurtkapanı oyununu tatbik etti. Bu oyun ezici ve, boğucu bir oyundu. Koca Yusuf, kurtkapanile Hergeleciyi ezmeğe ve, boğmağa başladı. Ecnebi seyirciler ve, bilhassa yufka yürekli Parisliler bağırmağa başladılar:

— Vahşettir bu...

Fransızlar, Koca Yusufa garaz idiler. Nasıl garaz olmazlardı? Yusuf, Fransız aslanı ve dünya baş pehlivanı olan Fransı Pol Ponsu üstüste mağlûb etmişti. Bu sebeble Fransızlar, Koca Yusufun namağlûb olan vaziyetini çekemiyorlardı.

İşte bu ihtimasladır ki, Hergeleci İbrahimin mağlûb olmamasını istiyorlardı. Koca Yusufun küçük okkalı hasmına karşı yaptığı ezici güreşe tahammül edemeyip bağırmağa başlamışlardı.

Güreşe, nihayet Fransız polisi müdahale ederek ayırmıştı. Ve, güreş neticsiz kalmıştı. Görülüyor ki, okkası hafif olan Hergeleci yaman bir aramdı. Ve; Ahmedi küçük yaştan itibaren yetiştirmiştir.

Hergeleci bu... Allah rahmet eylesin. Fevkalâde mahir ve üstad bir pehlivandır. İnsan Hergelecinin güreşlerini, hayatını ne kadar uzun yazsa doyamaz... Hep heyecan ve mücadele ile doludur.

Hergeleci, Kara Ahmedden çok sonra vfat etmiştir. Hergeleci de Ahmedin köylerine yakın bir yerdendir.

Hergelecinin ustası da fevkalâde mahir bir pehlivandı. İsmi Torlaklı Deli Hafıdır. Usta çırak, Balkan fecayileri önünde muhacir ola ola tâ, İzmitin Derbend köyüne yakın Sarımeşe köyüne kadar gelmişlerdi. Bu; hakşinas Sarımeşe köylüleri Hergeleciye de, ustası Torlaklı Deli Hafıza da birer mezar yapmışlardır. Ve, taşları üzerinde isimleri mahkûktür. Usta çırak yanyana ebedyet uykusunu uyumaktadırlar.

Mevzuumuzun harici gibi görünen bu malûmatı okuyucularıma verdiğimden dolayı bilmem onları sıktım mı?... Zannetmiyorum. Bu, ukayeseleri yapmak lâzımdır,

Ben; Koca Yusufu küçültmek istmedim. Ve, haddim değil de... Çünkü o; bütün cihanı yere vurup gerek alafranga güreşin, gerek serbest güreşin ve gerekse yağ güreşinin şahıdır.

(Arkası var)

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Bu sabahki Haberler

Dün geceki Sovyet tebliği

Londra Almanların aşağı Kuban nehrini geçtiklerini kabul ediyor

Londra. (A.A.) — Kafkasya batısında ve Krasnodar'da şiddetli muharebeler cereyan etmektedir.

Dün gece neşredilen Sovyet resmî tebliği Kletskaya cenubu şarkisinde, Kotelnikovo şimali şarkisinde, Mineralnievodi, Krasnodar'da şiddetli muharebelerin vuku bulduğunu zikretmiştir.

Stalingrad şimali garbisinde Ruslar Almanların tank ve piyadesine karşı anudane çarpışmalarda bulunmaktadırlar. Krasnodar'da muharebe bilhassa iki meskûn mahal civarında devam etmektedir.

Almanlar aşağı Kuban nehrini bir noktadan geçmeğe muvaffak olmuşlardır. Yukarı Don'da meskûn bir mevkiin içerisinde büyük muharebeler cereyan etmektedir. Almanlar buraya büyük kuvvetler getirmişlerdir.

Berlin, 18 (A.A.) — D. N. B. dünkü Alman resmî tebliği hakkında şu mütemmim malûmatı vermektedir:

Doğu Kafkasyada aşağı Kubanda Ruslar kuvvetli ardcı kullanmışlardır. Fakat buna rağmen Alman kuvvetleri Kuban nehrini aşağı kısmından geçmeğe muvaffak olmuşlardır. Muharebeler Krasnodarın cenub kısmına yayılmıştır. Ruslar Donun batı ve cenubunda yeni bir müdafaa hattı kurmağa muvaffak olamamışlardır.

Almanlar Stalingrad ve Grozny'ye 50 şer Km. mesafeye geldiler

Vişi, 18 (A.A.) — Kafkasyada hareket eden Alman kuvvetleri Terek nehri boyunca ilerleyerek Grozny'nin 50 kilometre şarkında bulunan Gudermes'e gelmişlerdir. Cenubdan gelen Alman kuvvetleri Grozny şehrinin varoşlarına varmışlardır.

Vişi. 18 (A.A.) — Kalaç'ın cenubu şarkisinde Almanlar Rus kuvvetlerini Kriomusjinskaya'dan geri atmışlar ve Stalingrad'a 50 kilometre mesafede bulunan yeni Sovyet müdafaa hattı önüne gelmişlerdir.

Moskova konferansı bütün dünyada heyecan uyandırdı

Londra, 18 (A.A.) — Çörçilin Stalin ile Moskovada pek mühim konuşmalar yapmış olduğu hakkındaki resmî haberler bütün dünyada heyecanla karşılanmıştır. Görüşmeler Çarşamba dan Cumartesiye kadar devam etmiştir.

Londra, 18 (A.A.) — Çörçil Moskovaya 4 motörlü bir Liberator tayyaresile gitmiştir. Seyahat Stalinin daveti üzerine vukubulmuştur.

Moskova konferansı ve Amerika

Londra, 18 (A.A.) — Moskovada Reis Ruzvelti temsil eden Harrigan şöyle demiştir:

— Reis Ruzvelt alınan bütün kararları tasdik edecektir. Amerika Rusya ile birlikte yürümeğe devam edecektir.

Molotofun yeni vazifesi

Moskova 17 (A.A.) — Moskova radyosunun bildirdiğine göre Rus hariciye nazırı M. Molatof Sovyetler Birliği milletleri meclisi birinci reis muavinliğine tayin edilmiştir. M. Stalin bu meclisin reisidir. Bu makam Sovyetler Birliği başvekilliğine muadildir.

Moskovada Çörçil ile Stalin arasında yapılan görüşmeler

(Baştarafı 1 inci sayfada)

hariciye komiseri Molotof ve Mareşal Voroşilof hazır bulunmuşlardır.

Müzakerelere, Ruzveltin şahsî mümessili Harryman da iştirak etmiştir. Ayrıca Mısırdaki Amerikan kuvvetleri kumandanı General Maxwell ve bir Amerikalı hava kumandanı Harrymana refakat etmişlerdir.

Çörçil ve Hrrymn Moskovada Molotof tarafından karşılanmışlardır. Askerî bando İngiliz ve Amerikan marxlarile enternasyonalı çalmıştır. İhtiram kıt'asını teftişi müteakib, Çörçil ve Harryman kısa demeçlerde bulunmuslardır.

İngiliz başvekili Moskovada fazla ziyaretler yapmak fırsatını bulmamıştır. Ancak. Kremlin sarayında şerefine bir ziyafet verilmiştir. Ziyafet esnasında birçok nutuklar teati edilmiştir.

Resmî tebliğler

Londra 17 (Radyo) — Moskovada, Çörçil ve Stalin arasında yapılan görüşmeler hakkında bugün Londra ve Moskovada birer reşmî tebliğ neşredilmiştir.

Tebliğde, görüşmelerin dostane ve samimî bir hava içinde cereyan ettiği, Hitlerizme karşı yapılan muharebeyi ilgilendiren kararlar alındığı bildirilmekte ve harbi, nihaî zafere kadar devam etmek hususunda alâkadar tarafların kat'î ve sarsılmaz azimleri teyid edilmektedir.

Çörçilin telgrafı

Londra 17 (Radyo) — Çörçil bugün Staline gönderdiği bir telgrafta, Moskovada kendisine gösterilen hüsnü kabulden dolayı teşekkür beyan etmekte ve aralarında yapılan temasın, ileride hayırlı neticeler vereceğinden emin olduğunu bildirmektedir.

Kahiredeki mülâkat

Londra 17 (A.A.) — Bugün ifsa edildiğine göre başvekil Çörcil, Moskovaya gittiği sırada, Kahirede cenubî Afrika başvekili GeneralSmuts ile görüsmüştür.

Ruslara göre

(Baştarafı 1 inci sayfada)

manlar bu kuyulardan istifade edemiyeceklerdir.

Tebliğe ek

Moskova 17 (A.A.) — Sovyet ek tebliği:

Krasnodar çevresinde kuvvetlerimiz çok büyük Alman makineli piyade kıt'aları tarafından yapılan taarruzları püskürtmüşlerdir.

Mineralnivodi çevresine kıt'alarımız makineli düşman piyadesile tanklarına karsı şiddetli çarpışmalar yapmaktadır.

Briansk çevresinde mahallî ehemmiyette savaşlar yapılmaktadır. Bir kesimde birliklerimiz bir düşman taburunu bozguna uğratmışlar ve daha müsaid mevziler işgal etmişlerdir. 13 Ağustos günü kuvvetlerimizin 694 üncü Alman piyade alayını bozguna uğrattıkları şimdi anlaşılmıştır. Düşman bu münasebetle 1.450 ölü vermiştir.

Tuzağa düşen tanklar

Londra 17 (A.A.) — Moskova radyosu dün geceki neşriyatında Almanların Don nehri batısında yaptıkları taarruzlarda ağır kayıblara uğradıklarını ve yalnız bir kesimde 100 tankla hücum eden bir Alman teşkilinin tuzağa düşüp bozguna uğradığını bildirmiştir.

Bir gün ara ile iki çocuğu çiğneyib öldüren kamyon

(Baştarafı 1 inci sayfada)

bebiyet vermiştir. Derhal hastaneye kaldırılan yaralı pek az sonra ölmüştür. Suçlu Reşad Akbaş cürmü meşhud mahkemesine verilmiştir.

Bir gün sonra gene ayni kamyon şoför İsmail Hakkı Dinç'in idaresinde olduğu halde Halalca köyünden gelmekte iken 16 yaşlarında bir köylü çocuğuna çarparak öldürmüştür. Şoför hemen yakalanmıştır.

Ayni kamyonun birbiri üstüne böyle iki feci kazaya sebeb olması halkta derin bir teessür uyandırmıştır.

"Panik yaratan vatan hainidir,,

Rus Komünist Partisi Propaganda Şefinin Sovyet ordusuna hitabı

Moskova, 18 (A.A.) — Rus komünist partisi propaganda şefi Alexandre şu beyanatta bulunmuştur.

Almanlar hayatî merkezlerimize kadar sokulmuş bulunuyorlar. Bütün ihtiyat kuvvetlerini toplayarak en zengin bölgelerimize girdiler ve yeni bölgelerimize saldıracaklardır.

Ordumuz düşmanı imha etmelidir.

Almanlar 1914/18 Umumî harbinde iki cephe üzerinde harbettikleri halde 4 sene dayanmışlardı. Şimdi yalnız bir cephe üzerinde, Rusyada harbetmektedirler. Rusyanın mukavemet kuvveti günden güne artıyor. Ordularımızın vazifesi düşmanları durdurmaktır. Panik yaratan vatan hainidir.

Düşman durmalıdır.

Almanlara göre

(Baştarafı 1 inci sayfada)

mıştır. Elde edilen topraklarda dağınık halde bulunan düşman kuvvetlerinin temizlenmeleri işine devam olunmaktadır. Halen Don havzasının tamamı kat'i olarak Alman ve müttefik kuvvetlerin elinde bulunmaktadır.

Demiryolları tesislerile Jüsman gerilerindeki iaşe ve malzeme münakalâtına Alman pikebomba ve savaş uçakları tarafından devamlı taarruzlar yapılmaktadır.

Viazma doğusunda ve Rjev yakininde her sınıfa mensub kuvvetler şiddetli müdafaa savaşlarına girişmiş bulunmaktadır. Dün de birçok düşman taarruzları akim kalmış ve muhtelif yerlerde düşman karşılık taarruzları püskürtülmüştür.

Cephenin şimal kesiminde bir çok yerlerde düşman karşılık taarruzları ve hava savaş hazırlıkları temerküz ateşile dağıtılmış ve geri atılmıştır.

Yeni mevziler alındı

Moskova 17 (A.A.) — Sovyet tebliği ekinde deniliyor ki:

Kotelnikovonun doğu - şimalinde düşmanın yaptığı mükerrer taarruzlar püskürtülmüstür. Kıt'alarımız yeni mevziler işgal etmişlerdir.

Müttefikler 490 bin ton gemi kaybettiler

(Baştarafı 1 inci sayfada)

kuvvetleri ayni müddet zarfında 400 bin ton tutarında düşman gemisi batırmışlardır. Bu gemilerin yarısı Akdenizde batırılmıştır.

Japonların batırdıgı gemiler

Tokyo 17 (A.A.) — İmparatorluk umumî karargâhı Avustralya etrafındaki sularda hareketler yapan Japon denizaltılarının 20 Temmuzdan Ağustos başına kadar olan müddet zarfında topyekûn takriben 90 bin ton tutan 10 düşman gemisi batırdıklarını haber vermektedir.

Alman hususî tebliği

Berlin 17 (A.A.) — Bugün neşredilen hususî tebliğ, Alman denizaltılarının, Buz Okyanusunda, Amerika kıyıları açığında, Afrika batısında ve Atlântikte topyekûn 105,772 tonilâto tutarında 19 gemi ile iki taşıt yelkenlisi batırdıklarını bildirmektedir.

Bundan başka diğer üç gemi daha torpille ağır hasara uğratılmışsa da şiddetli düşman müdafaasının hemen harekete geçmesi yüzünden bunların batıp batmadıkları görülememiştir.

Vali İnönü gezisini tetkik etti

Vali ve Belediye Reisi doktor Lûtfi Kırdar dün beraberinde diğer alâkadarlar bulunduğu halde İnönü gezisine giderek inşaat işlerini tetkik ve teftişte bulunmuştur.

Lûtfi Kırdar inşaat memuruna bazı direktiflerde bulunmuş ve işlerin süratle bitirilmesi için emir vermiştir.

Hindistanda vaziyet salâh bulur gibi

Bir Japon gazetesi "Hindistandaki isyan teşkilâtlandırılmalı,, diyor

Bombay 17 (A.A.) — Hindistanın başka başka merkezlerinden bugün alınan raporlar vaziyette büyük bir salâh olduğuna işaret etmektedir. Kalküta da bugün öğleden sonra Hindli nümayişçiler bazı sokaklardan geçtikleri sırada ikinci derecede hâdiseler olmuştur.

Bugün öğleden sonra Yeni Delhiden bildirildiğine göre, ışık söndürme mecburiyeti iki gün daha uzatılmıştır. Beş kişiden fazla bir adamın bir araya toplanması hakkındaki yasak üç gün daha mer'iyet mevkiinde kalacaktır.

Bir Japon gazetesine göre

Tokyo 1 7(A.A.) — Ofi:

Hindistandaki vaziyetten bahseden Asahi gzetesi, başmakalesinde bilhassa şunları yazmaktadır:

Hindistandaki isyan teşkilâtlandırılmalı ve silâhlandırılmalıdır. Şimdiki isyanlar, isyan sevki tabiisinin münferid tezahürlerinden başka bir şey değildir.

Hindliler, İngiliz garnizonlarına karşı bir çete muharebesi hazırlamalıdırlar. Bunun için haricî âlemle temas etmek lâzımdır. Hali hazırda Birmanyada toplanmış olan Hind liderleri, lâzım olan şeyi vermek suretile silâhlı isyana yardım etmektedirler.

Çörçil Moskovada beyanatta bulunarak dedi ki

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Beşeriyete tahakküm etmek istiyenleri öyle bir şekilde ezeceğiz ki, ileride bu gibi niyetler besliyenlere bir ibret teşkil etsin.»

Ruzveltin şahsî mümessili Harryman ise şunları söylemiştir:

«— Ruzvelt, bu çetin vazifede beni Çörçile refakat etmeğe memur eyledi. Ruzvelt, Çörçilin varacağı bütün kararlara iştirak edeceğini bildirmiştir. Bu çetin savaşda Rusya ile elele yürüyeceğiz.»

İleri sürülen mütalealar

Ankara 17 (Radyo gazetesi) — Anglo-Sakson siyasi mahfelleri, Moskova konferansı hakkında şu mütaleaları ileri sürmektedirler:

Rusya, Kafkasya petrollarını ve Volga mıntakasını kaybetmek tehlikesi karşısında bulunuyor. Bu tehlikeyi uzaklaştırmak için de, ikinci cephenin açılmasını ısrarla istiyor.

Ruslar, halen Alman kuvvetlerinin en büyük kısmının şark cephesinde bulunduğunu ve garbdeki mevcudun ehemmiyetsiz miktarda olduğunu ileri sürerek, ikinci cephenin açılması için en münasib sıra olduğunu belirtiyorlar. Gelecek sene ise, Alman garbde daha serbestçe harekete gececek vaziyette olabileceklerdir.

Yeni Dahiliye Vekilimiz

(Bastarafı 1 inci sayfada)

nuyordu. Bunu müteakib üç vekâlet deruhde etmiştir. Bunlar Dahiliye, Nafıa ve Millî Müdafaa Vekâletleridir. Genel Sekreter olarak uzun müddet Parti hizmetinde bulunan Receb Peker, bilâhare millet vekili olarak teşrii vazifesine devam ederken, ilim sahasında da memleke hizmetini arzetmiş, Türk inkılâb tarihi profesörlüğünü deruhde ederek, yüksek tahsil gençliğine, bizzat içinde yetiştiği büyük Türk inkılâbını; salâhiyetli bir ağız olarak tedris etmiştir. Yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, aldığı bütün vazifeleri muvaffakiyetle görmüş, temiz, çalışkan bir memleket çocuğu olarak; herkese kendini takdir ettirmiş ve sevdirmiştir. Yeni Dahiliye Vekilimize bu vazifesinde de başarılar dileriz. Bu münasebetle Dahiliye Vekâletine getirilmesi umumî bir memnuniyet uyandırmıştır. ...

SIYASET ÂLEMİNDE

İngiltere kuvvetlerini elinde toplu ve dinç halde bulundurmayı tercih edecektir

New-York Post gazetesinin Moskova muhabiri gazetesine uzun bir telgraf çekerek Anglo-Sakson âlemine muharebeyi kaybetmek tehlikesi ile karşılaşmış olduklarını hatırlatmış, şöyle demiş:

«— Önümüzde yalnız 40 günlük bir zaman kaldı, bu 40 gün içinde ya Almanları yere sermek için elimizden geleni yapacağız, yahud da muharebeyi hem Almanlara, hem de Japonlara karşı yüzde 97 ihtimal ile kaybedeceğiz.»

Meslektaşımızın görüşü ister derin, ister kısa olsun, Amerikada birçok kimseler tarafından paylaşılmaktadır. Maryland valisi ile Senatör Pepper bu fikirde olanlar arasında göze çarpan birer nümune olarak gösterilebilir: Söyledikleri, gazetecinin Moskovadan tellediğinin hemen hemen aynidir. Yalnız şu farkla ki, Moskova cepheye biraz yakındır, bu yakınlık meslektaşımızı biraz telâşa sevkederek fırsat günlerini 40 rakamı ile hududlandırmış, Vaşington ise tarihin hiçbir devrinde cephe olmak felâketine uğramayacak bir yerdedir, orada telâş etmek lüzumu fazla duyulmaz, bu sebeble de fırsat günleri Maryland valisi ile Senatör Peper tarafından bir buçuk misli artırılarak 90 rakamına çıkarılmıştır. Buna mukabil Vaşingtonda söz söyliyenlerin sözleri gazeteciminkinden bir hayli şiddetlidir, zira:

«— Bu 90 gün içinde vuracağımız darbe yıldırım saçan bir darbe olmalıdır» demişlerdir.

Fakat...

İşte biz öğrenip yazıncaya kadar 40, yahud 90 günün 10 u geçti, geriye 30, yahud 80 gün kaldı. Bu kısa müddet içinde bu yıldırım saçan darbeyi kim ve nerede vuracak?

★

Dün akşam gelen telgraflara bakarken gördük ki Londrada bulunan Rus mahfelleri yıldırım saçan darbenin hangi el tarafından vurulacağı bahsi ile fazla alâkalı olmaya pek lüzum görmeyerek, yalnız bu darbenin mutlaka indirilmesi icab ettiğine tekrar dikkati çekmişler, bir defa daha şu ikinci, daha doğrusu üçüncü cephe meselesini dile dolamışlar...

Şöyle demişler:

«— Bugün Alman kuvvetinin yüzde 78 i, yahud 80 i şark cephesindedir, garbda ancak 30 fırkaları vardır. Bu kıt'alar da Norveçten İspanyaya kadar bütün sahil boyunca dağılmıştır. Avrupa cephesini şimdi açamazsanız, ileride Almanya şarktan asker getirmek imkânını bulur, Avrupa cephesini hiçbir zaman açamazsınız.»

İleride Almanya şarktan kuvvet getirmek imkânına ve serbestliğine kavuşacak olursa Avrupanın garbında bir cephe açılmasile, yahud açılmamasile Rusyanın ilgisi elbet kalmaz. Onun için mühim olan nokta cephenin hemen açılmasıdır, kimin tarafından, ne şekilde olursa olsun hemen açılmasıdır. Fakat İngiltere daha evvel meselenin maddî cihetlerini düşünmek zaruretinde ve vazifesindedir.

★

İngiliz kanı Atlantiği geçerek Amerikaya gittiği ve orada İtalyan, İspanyol, Alman, Nordik kanı ile karıştığı zaman ağırlığını kaybetmek suretile evvelâ gençleşti, sonra da coşkunlaştı. Fakat ana vatanda ağır, düşünceli, hesablıdır:

Almanyayı yıkmak... Evet, fakat Britanya imparatorluğunun menfaatlerini en başta tutmak, korumak şartile...

Bu cümle her İngilizin mukaddes kitabının baş cümlesi olmak gerektir.

Şüphe yok ki,

Avrupada yeni bir cephe «bu kadar geç ve bu kadar güç» yetiştirilen İngiliz ordusu tarafından açılırsa, İngiliz ordusunun tehlikeye atılması ihtimali de mevcud olursa böyle bir hareket ile Büyük Britanya imparatorluğunun ebedî menfaatlerinin korunma olup olmayacağı meselesi derhal kendisini gösterir.

İngiltere de, yeni cepheyi her ne pahasına olursa olsun açmak yolunda, komünistlerin ve bir kısım basının hükûmeti zorlayan taleblerinden sonra iki üç hafta var ki ortalığa birdenbire bir sükûn çöktü, bu sükûn devresinde aristokrasi âlemine mensub tanınmış bir kadın muharririn imzası altında Rusyanın muharebeye İngiliz teşviki ile girmiş olmadığını hatırlatan bir yazı gördüğümüz gibi meşhur «Ekonomist» haftalığının da Avrupa cephesinin açılmasını Amerika yardımının akın halinde gelmesine talik eden bir başka makale gördük.

Bugün ise bu muvakkat sükûn devresinden sonra Londrada Avrupa cephesinin açılmasını istiyen seslerin tekrar yükselmeye başladığını işitiyoruz.

Eski kanaatimizi tekrar edelim:

Avrupa cephesinin açılması evvelâ maddî vasıtaların tam olarak elde toplanmış bulunmasına, sonra da İngilterenin harb sonrasına müteallik düşüncelerinin ve menfaatlerinin bu maddî imkânları ve vasıtaları kullanmaya müsaade vermesine bağlıdır.

Şimdiki halde maddî vasıtalar tam olarak toplanmadı, anormal şartlar içinde yapılan harbden çıkacak sulh yolu da vazıh olarak görünmedi. Bu şartlar altında İngiltere - ufak tefek oyalama teşebbüsleri hariç olmak üzere - kendi kuvvetlerini kendi elinde toplu ve dinç bir halde bulundurmayı lüzumlu görmeye devam edecektir.

Doktor Fikri Tüzer'in cenazesi kaldırıldı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Başta Millî Şef İnönü tarafından gönderilen çelenk bulunduğu halde 100 e yakın çelenk tabutu taşıyan top arabasını takib ediyordu. Alayın yürüyüşe geçmek üzere bulunduğu sıralarda Millî Şef yanlarında Başvekil Saraçoğlu ve maiyetleri erkânile beraber geldiler ve cenazeyi Ankara belediye dairesi önüne kadar takib buyurdular. Cümhurreisinin sağ taraflarında Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda, sol taraflarında da Başvekil Şükrü Saraçoğlu bulunuyor ve onları şehrimizdeki büyük ve orta elçilerile, bu elçilikler erkânı. Vekiller Heyeti, Parti Genel Sekreteri ve meb'uslar, Genel Kurmay ve Vekâletler erkânile merhumun dostları takib ediyordu. Yollarda halk tarafından selâmlanan cenaze alayı. Adliye Sarayının önünde durmuş ve tabut top arabasından cenaze otomobiline nakledilerek Asrî Mezarlığa götürülmüştür.

Cenazede bulunmakta olan bütün zevat Asrî Mezarlığa kadar tabutu takib eylemişler ve mezarı başında son defa eğilmişlerdir.

SON POSTA — Bir kere daha merhum Fikri Tüzere Cenabı Haktan rahmet diler. ailesine taziyetlerimizi sunarız.

Sınai müesseselerle, Banka. Banker ve Sigorta Şirketlerine, İthalât Tacirlerine:

MUAMELE VERGİSİ
Ve
TATBİKATI
İle
ŞERH ve İZAHLARI
çıkmıştır.

Yazan:
NİHAD ÂLİ ÜÇÜNCÜ
500 sayfa, 14 nümune
fiatı 6 liradır

İstanbulda Cihan, Üniversite, İnkilâb Kitabevlerile diğer kitabcılarda, Ankarada Akba Kitabevinde satılmaktadır.

Askerî vaziyet

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Volga nehri şarkındaki petrol kuyularından bahsederek umumî efkârı biraz hazırladıktan sonra Maekop petrol mıntakasını terkettiklerini bildirmekte artık mahzur görmemişler ve bu mıntakadaki petrol kuyularile petrol tesislerini tahrib ve petrol stoklarını gerilere naklettiklerini de ilâve etmişlerdir. Almanlar da bundan evvel Maekopun zaptını bildirdikleri sırada petrol stoklarını ve petrol kuyularını iyi bir surette ele geçirdiklerinden bahsetmemiş oldukları cihetle Sovyetlerin bu iddialarının doğruluğuna hükmetmek yerinde olur.

Maekop petrol havzasının bu suretle tahribi keyfiyetinin Almanların bugünkü harekâtını biraz müteessir edeceği tabiidir. Bilhassa aşğı Kuban şark mıntakasından Vilâdikafkas - Grozny mıntakasile birlikte Hazer denizi garb sahillerine ilerlemeğe çalışan Alman zırhlı ve motörlü kuyvetlerinin hareketleri, Maekop mıntakasında bulunulabilecek petrol ve benzin ile çok kolaylaşır, Almanlarla müttefiklerinin Sovyet Rusya arazisinin derinliklerine girmeleri nisbetinde vazifesi ve yükü artmakta olan Alman geri ikmal hizmeti de bu vazife ve yüklerin en ağır bir tanesinden kurtulmuş olurdu. Fakat, Alman geri ikmal hizmeti Almanların, hattâ hasımları da dahil olmak üzere bütün dünyaca kabul ve teslim edilen teşkilâtçılıkları sayesinde en modern bir makine intizamile çalışmakta olduğundan ve bu çalışmakta en ince teferrüatına kadar her şeyin hesaba ithal edildiği malûm bulunduğundan Maekop petrollarından bugün için istifade edilememesinin Alman hareketlerinin normal seyri üzerinde pek o kadar büyük bir tesir icra edebileceği de zannedilmemelidir.

2 — Dünkü yazımızda Almanlarla müttefiklerinin Anape, Novorosisk ve Tuapse şehir ve limanlarından başka Sohumkale şehir ve limanını da ele geçirmeğe çalışacaklarından bahsetmiştik. Bugün de kısaca bunun sebebini izah edeceğiz:

Anapa ve Novorosiski şehir ve limanlarını şimale karşı orta Kafkas dağ ve tepeleri, Kafkas silsilesinin şimal batı münteha sındaki son dağ ve tepelerinden ibarettir ve bunların hem genişlikleri, hem de yükseklikleri az olup aralarından geçen dağ geçidlerile yolları pek o kadar sarp değildir. O cihetle Sovyetler buralarda, tabiatin husule getirdiği mânilerin azlığını ve kifayetsizliğini telâfi edecek derecede büyük kuvvetler bulundurmak mecburiyetindedirler ve hakikatte de böyle yapmış oldukları anlaşılmaktadır.

Maekoptan Tuapseye gelen yol ve demiryolunun geçtiği Kafkas dağları kısmı ise hem çok sarp, hep de takriben 90 kilometre genişliğindedir. Bu sebeble, Sovyetlerin burada binnisbe az kuvvet bulundurmak suretile Almanlarla müttefiklerinin bir hayli üstün kuvvetlerini uzunca zaman oyalıyabilmek imkânına malik oldukları tahmin olunabilir.

Bu kısa izahata ve Karadeniz'den arzanî bir muvasala yolu gibi istifade eden Sovyet donanmasından esaslı yardımlar görebilecek Sovyet kuvvetlerinin şimdiye kadar olduğu gibi fedakârane ve muannidane müdafaalar yapacakları kabul edildiğine göre Almanlarla müttefiklerinin bu üç limanı veyahud bunlardan herhangi birisini elde edebilmelerinin büyük fedakârlıklar isteyen çok güç bir hareket olacağı anlaşılır. Ancak bu fedakârlıklar ihtiyar edilerek bu limanlar zaptedilse bile ondan sonra yapılacak iş, dar ve Sovyet donanmasının ateşi altındaki bir sahil yolundan başka hareket sahası olmaması itibarile gene güç olmaktan kurtulamaz.

Halbuki Almanlarla müttefikleri Çerkeşk cenub bölgesinden itibaren ayni fedakârlıkları ihtiyar ederek Sohumkaleye vâsıl olabilir ve orasını ellerine geçirebilirlerse iş büsbütün başkalaşır, ihtiyar edilen fedakârlıklar boşa gitmez, Sohumdan cenuba doğru genişliyen bir arazi içinden büyükçe kuvvetler Rion vâdisine indirilebilir ve bu vâdinin şimalinden evvelâ Kutaise sonra da Tiflis istikametinde şarka tahrik edilerek bu şehir ile birlikte Kafkas dağları, bilhassa meşhur Daryal geçidi cenubdan müessir bir surette tehdid edilmiş olur.

Şu halde, Almanlarla müttefiklerinin yukarı Kuban garbindeki Kafkaslar sahasında ayni zamanda sürprizlerden de faydalanması ihmal etmemek şartile zikri geçen üç limana karşı daha ziyade gösteriş hareketleri yapmaları ve bu esnada daha ciddî bir hareketle Sohumu ele geçirmeğe çalışmaları ve bu hareketleri şimalden Daryal geçidi istikametinde tevcih edecekleri diğer kuvvetli bir hareketle desteklemeleri menfaatlerine daha uygun düşeceği mütaleasındayız.

Yalnız, Sovyetlerin şiddetli mukavemetleri karşısında ve Stalingrad - Don kavsi mıntakasındaki mütereddid durumun henüz tasfiye edilmemiş olduğu bir sırada Alman başkomutanlığının Kafkas dağlarının garb yarısı cenubunu da ihtiva edecek böyle genişçe ve çok kuvvete ihtiyaç gösteren bir harekete teşebbüs edip etmiyeceğini kestirmek bittabi bizce mümkün değildir.

K. D.

RADYO

SALI, 18/8/1942

7,30: Saat ayarı, 7,32: Vücudumuzu çalıştıralım, 7,40: Ajans haberleri, 7,55: Senfonik parçalar (Pl.), 8,20: Evin saati, 12,30: Saat ayarı, 12,33: Şarkı ve türküler, 12,45: Ajans haberleri, 13: Peşrev, semai ve şarkılar, 18: Saat ayarı, 18,03: Radyo salon orkestrası, 18,45: Saz eserleri, 19: (Derdleşme saati), 19.15: Tüküler, 19,30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19,45: Serbest 10 dakika, 19.55: Fasıl heyeti, 20.15: Radyo gazetesi, 20,45: Gotama Popoff ve arkadaşları - Çigan müziği, 21: Ziraat takvimi, 21,10: İki Piano için eserler, 21,30: (İktısad saati), 21,45: Klâsik Türk müziği programı, 22,30: Saat ayarı, ajans haberleri ve borsalar.

Çatalca C. Müddeiumumiliğinden:

Evinde hükûmetçe tayin olunan miktardan fazla buğday bulundurmak suretile millî korunma kanununa muhalif hareketle bulunmak iddiasile maznun Halaçlı köyünden Mehmed oğlu Aziz hakkında yapılan duruşma sonunda:

Maznunun sübutu filine mebni hareketine uyan 4156 sayılı kanunun 55 inci maddesine tevfikan 44 lira 80 kuruş ağır para cezasile cezalandırılmasına ve hüküm kesbi kat'iyet ettiğinden hülâsasının gazete ile neşrine karar verilmiş ve bu karar da iktisabı kat'iyet eylemiş olduğundan keyfiyet ilân olunur.

(942/327)

Karar hülâsasıdır.

C. 942/1328

Millî korunma kanununa muhalefetten Feriköyünde Tepeüstünde 2 numarada kuru kahvecilikle meşgul Şekip oğlu Ahmed Balh hakkında İstanbul ikinci ceza mahkemesinde cereyan eden muhakemesi neticesinde suçlunun fiili sabit olduğundan millî korunma kanununun 31, 59 uncu maddeleri mucibince yirmi beş lira para cezası ödemesine ve yedi gün müddetle de dükkânının kapatılmasına ve hüküm kat'ileştiğinden karar hülâsasının S. Posta gazetesinde neşredilmesine 7.8.942 tarihinde karar verildi. (8838)

Karar hülâsasıdır.

C. 42/1112

Millî korunma kanununa muhalefetten Beşiktaş Ortabahçe caddesi 7 No. lu lokantada garsonlukla meşgul Ali oğlu İbrahim hakkında İstanbul asliye ikinci ceza mahkemesinde cereyan eden mahkemesi neticesinde suçunun fiili sabit olduğundan millî korunma kanununun 21_55 ve T. C. K. 76 cı maddeleri mucibince yetmiş beş lira para cezası ödemesine ve hüküm kat'ileştiğinde üçreti suçluya aid olmak üzere karar hülâsasının Son Posta gazetesinde neşredilmesine 6/7/942 tarihinde karar verildi. «8837»

Tahsili Emval Kanunu

Vergi, resim ve harçlara aid tahsilât hükümleri ve tatbikatı

Yazan: Tevfik Koral

Maliye Vekâleti Tahsilât Umum Müdürü

Mali, ticari ve sınai müesseselerle her türlü vergi, resim ve harçlarla alâkadar devlet dairelerinde işleri bulunan herkes için lüzumlu bir rehberdir.

Antalya Umumî Nakliyat

TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

Alâkadarların nazarı dikkatine:

İstanbul Dördüncü Noterliğinden musaddak 9/7/942 tarih ve 6163 No. lu vekâletname ile Şirketimizin gümrük servisi işlerinde istihdam edilmekte bulunan Turhan Dehmengil ile Hayri Okkey'in görülen lüzum üzerine vazifelerine nihayet verilerek Şirketimizle münasebetleri kesilmiş ve Şirketimiz namına hiç bir muamele ifasına sıfat ve salâhiyetleri kalmamış bulunduğu alâkadarlarca bilinmek üzere ilân olunur.

MEMUR ALINACAK

Türkiye İş Bankası A. Ş. İstanbul Şubesinden:

Bankamızda çalıştırılmak üzere 24.Ağustos.1942 Pazartesi günü yapılacak müsabaka imtihanı ile on memur alınacaktır.

Taliplerin şeraiti öğrenmek ve kayıd olunmak üzere en geç 26.Ağustos.1942 akşamına kadar Yeni Camide İş Bankası memurin şefliğine müracaat etmeleri ilân olunur.

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMİYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Aded	1000	Lirahk	4,000	Lira
4	»	500	»	2,000	»
4	»	250	»	1,000	»
40	»	100	»	4,000	»
100	»	50	»	5,000	»
120	»	40	»	4,800	»
160	»	20	»	3,200	»

Dikkat: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir

Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylûl, 11 Birinci kânun tarihlerinde çekilecektir.

İstanbul Belediyesi İlânları

Tahmin bedeli	İlk teminatı	
4826,60	362,00	Haseki hastahanesi için alınacak (9) kalem lâstik eldiven, katkût ve tıbbi ecza.
3866,00	289,95	Haseki hastahanesi için alınacak (10) kalem tıbbi ecza.
1570,74	117,81	Haseki hastahanesi için alınacak (17) kalem ipek iplik katkût ve tıbbi ecza.
905,36	67,90	Kimyahane için (99) kalem kimyevi ecza ve alât.

Tahmin bedelleri ile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur.

Şartnameleri Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhaleleri 31/8/942 Pazartesi günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları ve kanunen ibrazı lâzım gelen diğer vesikalarile ihale günü muayyen saatta Daimi Encümende bulunmaları. (8743)

Tahmin bedeli	İlk teminatı	
865,00	64,88	Cerrahpaşa, Haseki, Beyoğlu hastahaneleri'le Zeynep Kâmil Doğumevi, Edirnekapı Sıhhat merkezi ve Üsküdar Çocuk Bakımevinin yıllık ihtiyacı için alınacak 515 kilo beyaz peynir ve 200 kilo kaşer peynir.
2678,00	200,85	Cerrahpaşa hastahanesi için alınacak (4) kalem tıbbi ecza.
3120,00	234,00	Vilâyet aygır deposu hayvanatı için alınacak 24000 kilo kuru ot.
4050,00	303,75	Silivri damızlık boğa deposu hayvanatı için alınacak 30,000 kilo ot, 20,000 kilo saman.

Tahmin bedelleri ile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur.

Şartnameleri Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhaleleri 21/8/942 Cuma günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları ve kanunen ibrazı lâzım gelen diğer vesikalarile ihale günü muayyen saatta Daimi Encümende bulunmaları. (8416)

Devlet Demiryolları İşletme U. M. den:

Muhammen bedeli 4525 (Dört bin beş yüz yirmi beş) lira olan muhtelif eb'atta 2500 (iki bin beş yüz) kg. Pirinç çubuk (25. Ağustos. 1942) Salı günü saat (14) on dörtte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır..

Bu işe girmek istiyenlerin 339 (üç yüz otuz dokuz) lira 38 (otuz sekiz) kuruşluk muvakkat teminat ve kanununtayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (8547)

TIYATROLAR

RAŞİD RIZA TİYATROSU

Halide Pişkin beraber

Harbiyede, Belvü bahçesinin alaturka kısmında bu gece

YUMURCAK

Vodvil 3 perdę

Dr. ABAHUNİ

Vazifesinden dönmüştür. Kum kapıdaki muayenehanesinde hergün hasta kabul ve tedavi eder.

Son Posta matbaası:

Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayel

SAHİBİ: A. Ekrem USAKLIGİL

ADEMİ İKTİDAR VE BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI

FORTOBİN

S. ve İ MUAVENET VEKÂLETİNİN RUHSATINI HAİZDİR

HER ECZANEDE BULUNUR POSTA KUTUSU 228

REÇETE İLE SATILIR

Nafıa Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş:

1 — Su işleri altıncı şube müdürlüğü bölgesi içinde Seyhan soi sahil sulama ve deşarj şebekesile sınai imalâtı ve işletme binaları inşaatı ve kısma aid harita işleri.

Tahmin edilen keşif bedeli fiat vahidi esası üzerinden «3,000,000» lira «00» kuruştur.

2 — Eksiltme 21/9/942 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat «15» de Ankarada su işleri reisliği binası içinde toplanan su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, umumi ve su işleri fenni şartnamesi ile hususi ve fenni şartnameleri ve projeleri «50» lira «00» kuruş karşılığında su işleri reisliğinden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin «253750» lira «00» kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az üç gün evvel bir dilekçe ileNafıa Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı göstermeleri şarttır.

Bu müddet içinde vesika isteğinde bulunmayanlar eksiltmeye giremezler.

5 — İsteklilerin teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat öncesine kadar su işleri reisliğine makbuz karşılığında vermeleri lâzımdır. Postada olan gecikmeler kabul edilmez. «6651» «8793»

Yüksek Ziraat Enstitüsü Veteriner Fakültesi Askerî Kısmının Kayıt ve Kabul Şartları

1 — Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Veteriner Fakültesi Askeri kısmına bu yıl sivil tam devreli liselerden iyi ve pek iyi derecede mezun olan ve olgunluk imtihanlarını vermiş olmak şartile talebe kabul edilecektir. İsteklilerin aşağıdaki şartları haiz olması lâzımdır.

A — Türkiye Cümhuriyeti tebaasından bulunmak.

B — Yaşı 18_22 olmak. «22 dahildir.»

C — Beden teşekkülleri ve sıhhati orduda ve her iklimde faal hizmete müsaid olmak. «Dil rekâketi olanlar alınmaz.»

D — Tavır ve hareketi, ahlâkı kusursuz ve seciyesi sağlam olmak.

E — Ailesinin hiç bir fena hal ve şöhreti olmamak «Bunun için de zabıta vesikası ibraz etmek.»

2 — İsteklilerin müracaat istidalarına şu vesikaları bağlamaları lâzımdır.

A — Nüfus cüzdanı veya musaddak sureti.

B — Sıhhati hakkında tam teşekküllü askeri hastahane raporu ve aşı kâğıdı.

C — Lise mezuniyet ve olgunluk şehadetnamesi veya tasdikli sureti.

D — Okula alındığı takdirde askeri kanun, nizam ve talimatları kabul ettiği hakkında velisinin ve kendisinin noterlikten tasdikli taahhüd senedi. Talebe okuldan istifa etmek isterse okulca tahakkuk ettirilecek masrafları birden verir ve bu da taahhüd senedine kaydedilir.

E — Sar'alı, uyurken gezen, sıdıklı, bayılma ve çırpınmaya müptelâ olmadığı hakkında velilerinin noterlikten tasdikli taahhüdnameleri. «Bu gibi hastalıklardan biri ile okula girmezden evvel malûl oldukları sonradan anlaşılanlar okuldan çıkartılır ve okul masrafları velilerine ödetilir...»

3 — İstekliler bulundukları mahallerdeki As. Ş. lerine istida ile müracaat edecekler ve şubelerince ikinci maddede bildirilen evrakı ikmal ettikten sonra Ankarada Yüksek Ziraat Enstitüsü Veteriner Fakültesi Askeri Talebe Âmirliğine gönderilecektir. Müracaat müddeti Eylûlün 25 ine kadardır. Bu tarihten sonra müracaat kabul edilmez.

4 — Okula kayıd ve kabul şehadetname derecelerine ve müracaat sırasına göredir. İstekli adedi tamam olunca kayıd işleri kapanır ve kabul edilenlere müracaat ettikleri askerlik şubelerile tebligat yapılır. «8598»

Sümer Bank iplik ve dokuma fabrikaları müesseseleri Defterdar fabrikasından:

10 ton hurda çuval parçası 21.8.942 Cuma günü saat 15 de Defterdardaki fabrika binasında açık arttırma ile satılacaktır. İsteklilerin fabrika idaresine müracaatı. (8822)